

paramhans
svámí
Mahéšvaránanda

**BOŽSKÉ
ZRCADLO**

VYPRÁVĚNÍ
MISTRA
JÓGY

paramhans
svámí
Mahéšvaránanda

**BOŽSKÉ
ZRCADLO**

Za spolupráci a pomoc při přípravě knihy děkujeme
Mileně Hübschmannové, Janu Kolářkovi, Ivaně Koudelkové
a Štefanu Michalkovi

V roce 1991 se čtenářům dostala do ruky útlá knížečka příběhů vyprávěných mistrem jógy paramhans svámím Mahéšvaránandou nazvaná *Drahocenný deště*. Při přípravě rozsáhlejší knihy z jeho učení (*Moje poselství - jóga v denním životě*, Praha, Krystal 1992) jsme pořádali přepisy veřejných přednášek uskutečněných v Československu od sedmdesátých let a ukázalo se, že povídek a obrázků je tolik, že vydají na samostatnou sbírku. Protože o knížku byl velký zájem, a to nejen mezi adepty jógy, rozhodli jsme se ve zpracování živého vyprávění svámího Mahéšvaránandy pokračovat.

Vznikl tak další soubor příběhů, který podle titulní povídky nazýváme případně *Božské zrcadlo*, což je zároveň titul celé knihy.

Tato knížka tedy vlastně sestává ze dvou částí, z reedice *Drahocenného deště* (pouze s drobnými jazykovými úpravami) a ze čtyřicetičtyř dosud nikde souborně nepublikovaných povídek.

Je třeba připomenout, že jednotlivé příběhy jsou vytrženy ze souvislosti plynulé řeči, kde byly uváděny pro ilustraci či oživení učení jógové filosofie. Někdy je přímé poučení zřetelnější, jindy doslovný výklad posláním chybí, jejich násilné připojení by však působilo rušivě. Ze stejného důvodu nejsou hindské či sanskrtské výrazy komentovány, pod čarou vždy uvádíme jen jednoduché vysvětlení nebo překlad.

Jak už bylo zmíněno, výchozím textem byl doslovný přepis živých nahrávek ze setkání svámího s jeho žáky. Neda-li jsme si za úkol příběhy převyprávět bohatým poetickým

jazykem, ani nám nejde o akcentování výchovné funkce, kterou ústně předávané příběhy dosud v Indii mají. Chceme čtenáři v této knížce přinést co nejautentičtější záznam vyprávění učitele jógy, a proto jsme do textů zasahovali co nejméně. Možná se místy budou jevit strohé nebo málo literární, ale snad jen tak lze dokázat, že nedojde k zásadním významovým posunům a interpretacím. Hodnota naší edice spočívá právě v pokusu o co nejpřesnější záznam živého slova indického učitele.

Petra Svobodová

PARAMHANS SVÁMÍ MAHÉŠVARÁNANDA

Paramhans svámí Mahéšvaránanda se narodil ve vesnici Rúpavás v indickém Radžastánu. Stal se nejvýznamnějším žákem učitele jógy svámího Madhavánandy, následovníka velké duchovní osobnosti našeho století šrí Díp Narajana Mahaprabudžího. Od roku 1972 šíří v jejich jménu světlo jógy v Evropě. První centrum pro žáky jógy a všechny duchovně hledající založil svámí Mahéšvaránanda ve Vídni. Další ášramy postupně vznikaly v Československu, Kanadě, Německu aj. Nejen velké znalosti jógové filosofie, ale zejména hluboká osobní zkušenost s jógou pomohla svámídžimu vytvořit systém Jóga v denním životě, který integruje hlavní jógové cesty včetně krija jógy.

Svámí Mahéšvaránanda má dnes mnoho žáků v různých zemích světa, přesto se každému z nich dostává jeho osobního vedení a pomoci na duchovní cestě i v běžném životě. Prostřednictvím knížky Božské zrcadlo se s ním můžete seznámit i vy.

*Drahocenný
děšť*

Žil kdysi kupec, který se učil moudrosti u svého guru¹. Jednoho dne pořádal guru v kupcově domě satsang. Satsang znamená setkání s Pravdou, učitel zde hovoří o poznání, o tom, co je v životě člověka skutečné a co neskutečné. Když pozdě v noci satsang skončil a guru odešel, obchodníková žena povídá svému muži: „Nezdá se ti, že dnes večer přšely u nás drahokamy a perly?“ „Ano,“ odpověděl jí manžel, „skutečně, když byl Mistr zde, bylo tomu tak.“

V sousedním bytě bydlela prostitutka. Zaslechla tenkou stěnou rozhovor a pomyslela si: „Tak těžce se protloukám a nemám ani jednu jedinou perlu, a zatím kam vkročí svámí², drahé kameny a perly jen přší. Co kdybych i já pozvala nějakého toho guru, ať také přijdu ke štěstí.“

Mezitím se u cesty usadil podvodník, který se právě chystal někoho napálit. Tři dny nejedl, měl velký hlad, už delší čas se mu jeho podvodné řemeslo nedařilo. Oblékl si oranžové roucho svámího a čekal u cesty, až ho někdo pozve na jídlo. V Indii je zvykem zvat toulavé mnichy do domu a pohostit je. Právě v této chvíli k němu doběhla prostitutka, celá šťastná, že objevila svého svámího. Podvodník ji spatřil koutkem oka a také se zaradoval. Je to dobré, konečně někdo jde!

Žena mu klesla k nohám, obdarovala ho květinami a pokorně ho prosila, aby zašel do její chýše. Odpověděl stroze: „Jdi pryč! Nikam nechodím. Už šestnáct let medituji v Himalájích, ovládl jsem různé magické síly a

mám zvláštní nadpřirozené schopnosti. Ty obětuj v ášramu³ u svého učitele. Navštívím-li obyčejné obydlí, budou mé skvělé siddhi⁴ ty tam.“ Prostitutka si pomyslela, ten je úžasný, právě toho musím k sobě přilákat. Vrhla se na zem - věděla, co se v přítomnosti svámího patří. Ale podvodník snadno poznal, co je zač. Naoko se nechal přemlouvat, a pak šel do jejího domku. Žena začala horlivě připravovat večeři. Každou chvíli odbíhala na verandu podívat se, zda už z nebe neprší perly. Po jídle svámí poděkoval, nevinně se zeptal: „Copak to pořád tak nedočkavě vyhlížíš?“ „Víte, včera navštívil sousedy nějaký docela obyčejný svámí, a když odešel, sousedé si povídali o perlách a drahokamech, které v jeho přítomnosti padaly shůry. A vy jste tak dlouho pobýval v Himalájích - co že vám tak dlouho trvá, než začne pršet drahé kamení?“ „Víš,“ odpověděl jí podvodník, „mniši a svámíjové jsou různí. Ty jsi prodejná žena a já obyčejný zloděj. V našich osudech padají spíš kameny. Měl jsem velký hlad a dostal jsem dobré jídlo. Myslím, že tentokrát byla moje modlitba vyslyšena. Ale ty perly a drahokamy, o kterých se mluvilo u tvého souseda, to bylo skutečné bohatství, byly to rady a poučení svámího, gurua.

1) Guru - (gu - nevědomost, temnota; ru - poznání, světlo) učitel, mistr; ten, kdo vede od nevědomosti k poznání

2) Svámí - (sva - vlastník) mistr svého Já; ten, kdo je pánem sebe sama; mnich řádu Svámí

3) Ášram - místo duchovní cesty, centrum pro duchovní rozvoj

4) Siddhi - zvláštní nadpřirozené schopnosti

V domě starého sedláka pobýval nějaký čas svámí. Jednou povídá starci: „Měl bys už nechat práce, máš přece syna, je šikovný a může docela dobře pracovat za tebe. Zanech lopocení a věnuj se své duši,“ a pozval ho do svého ášramu. Rolník odpověděl pln vděčnosti: „Je to mé nejvroucnější přání, má dávná modlitba. Vidím, že jste skutečný guru a znáte mé nitro, ale přece je tu jedna potíž. Syn ještě není ženatý a jak víte, je povinností rodičů vyhledat nevěstu a vystrojit svatbu. Jakmile ho ožením, přijdu za vámi. Velice si vážím vaší laskavé nabídky.“

Svámí tedy odešel sám. Rolník časem vyhledal synovi nevěstu, oženil ho, ale záhy po svatbě náhle zemřel. V hodině smrti byl plný neklidu a starostí. Svatba byla velmi drahá a on se trápil, jak zaplatí lidem, kterým zůstali dlužní. Kde vzít tolik peněz? Myšlenky na majetek a práci ho přivedly k dalšímu zrození. Dostal se do lůna krávy a narodil se jako tele v synově chlévě.

Svámí se po čase vrátil a syn mu pověděl o otcově smrti. Svámí začal meditovat a spatřil, jak ten starý chudák v podobě telete vrtí ocasem. Šel k teleti, položil mu ruku na hlavu a povídá: „Tak co, příteli, nechceš už jít se mnou do ášramu meditovat?“ „Jistě,“ odpovědělo mentálně tele. „Je to od vás velice milé, že jste mne rozpoznal i v tomto vtělení a navštívil mě, ale co naplat, syn nemá vůbec žádný dobytek a potřebuje mou pomoc v hospodářství.“

A skutečně, tele vyrostlo ve statné a silné zvíře a pracovalo ze všech sil - tak otec, jak si přál, dál pomáhal sy-

novi. Jednou se však stalo neštěstí. Mladý sedlák, který samozřejmě nevěděl, že zvíře je vlastně jeho otec, naložil volkovi příliš velký náklad, který se smekl a srazil zvířeti vaz. Ten můj syn je dost velký lenoch, říkal si stařec, když umíral, kdekdo z vesnice ho snadno může okrást. Jak ho ochránit před zlými lidmi a pomoci mu k bohatství? S těmito myšlenkami skončil a skrze ně se dostal do lůna feny.

Když se guru znovu objevil a ptal se na telátko, vyprávěl mu mladý rolník, že v životě neměl tak pěkného a pracovitého volka, ale že náhodou padl a uhynul. Svámí začal meditovat, až našel tu duši a uviděl starého rolníka, jak běhá okolo v podobě psa s vyplazeným jazykem.

Povídá mu: „Tak co, chceš už začít cvičit meditaci, nebo ne?“ Stařec v psovi odpověděl: „Je neuvěřitelné, jak jste hodný, jistě víte, jak toužím po osvobození, jenže, syn má teď už mnoho majetku, dobytek, několik stavení, a kdybyste věděl, jak v noci tvrdě spí, jak chrápe! Ve vsi žije spousta zlých lidí a já ho před nimi chráním. Když se někdo blíží, štěkám. Sám víte, svámí, že lidé jsou velmi světsky zaměřeni. Ale já vám rozumím a časem jistě přijdu. Příště určitě.“

Ale co se stalo se psem? Celou noc štěkal, zlodějům se blíž ani moc nechtělo, ale budil kde koho. Nikdo v celé vsi se pořádně nevyspal. Lidé si stěžovali, až jednou někdo psa v noci zastřelil.

Ještě v okamžiku smrti se pes trápil, jak ochrání synovo bohatství. A tak se starý sedlák v příštím životě proměnil v hada. Život hada je dlouhý a těžký. Připlížil se

do synovy sýpky jako veliká kobra a říkal si, zloděje uštknu, a když přijdou myši, zahubím je. Jeho duše už dlela ve velice ztemnělé formě života.

Svámí se opět po čase vypravil do synova hospodářství. Synovi se mezitím narodilo dítě a právě leželo v postýlce venku na zápraží, kam svítilo sluníčko. Svámí se posadil v koutě kuchyně a meditoval o starém otci. Rolníkova žena odešla do lesa nasbírat ovoce. Slunce stoupalo, miminku bylo horko, a začalo plakat. Starý rolník v těle kobry to zaslechl a pomyslně si, můj vnuk pláče, musím mu pomoci. A tak se dlouhá kobra přiblížila k postýlce a dítěti zastínila hlavu. Děťátko klidně usnulo.

Zanedlouho přišla matka a strašně se lekla. Kobra u dítěte! Odhodila ovoce a volala o pomoc. Seběhli se lidé z celého okolí, vrhli se na velikou kobru a mlátili ji holemi.

Svámí právě v meditaci objevil duši starého rolníka v těle trpící kobry. Vyšel ven a povídá: „Nechte toho hada, neublíží vám, znám mantru¹, která ho osvobodí.“ Vzal kobru a šeptá: „Je nejvyšší čas jít meditovat, nebo se pořád ještě nechceš zbavit této zlé karmy?“ Ale kobra mu odpověděla: „Co jsem vám udělala, svámí, že mne stále pronásledujete? I když mne tlučou, jsou to přece moji lidé, ale co vy? Jděte pryč!“ Svámí viděl, že je stařec už úplně na dně. Těžce raněná kobra záhy zemřela a starcova duše příště přišla na svět v kravském lejnu v podobě červa.

Víte, když dá guru slib ochrany a duchovního vedení, tak to platí. A tak se Mistr pokusil znovu pomoci. Pro-

měnil se ve včelu, vzal červa, odnesl ho k vodě, vložil ho do lotosového květu. Červ plul v nádherné vůni, cítil se jako opilý. Když zapadlo slunce, plátky lotosu se zavřely a červ zůstal uvnitř. Časně ráno přiletěli andělé, vzali voňavý lotos a přinesli ho do říše Pána. Kdokoli se dostane na tato místa, je zbaven osudu - karmy.

A tak tato duše přišla k pánu nevědomě, byla tam zanesena.

1) Mantra - (man - mysl; tra - osvobození) posvátná slabika, slovo nebo věta; mantra přináší mír a klid mysli, rozvíjí duchovní schopnosti

2) Karma - osud, který si vytváříme svým myšlením a svými činy

PLNÝ MÍRU

Jedna dívka nabírala vodu ze studny. Byla mírná a moudrá, měla čistou a klidnou mysl jogína. Přišel k ní nějaký neznámý svámí a požádal ji, aby mu dala napít. Podala mu vodu, on se napil, ale dívka se chtěla přesvědčit, je-li to skutečný svámí. Zeptala se ho, jak se jmenuje. „Šitalpuri,“ odpověděl. Jméno Šitalpuri znamená místo plné míru a klidu. Dívka se opět zeptala: „Jaké je tvé jméno?“ On to znovu zopakoval. „A jak se jmenuješ,“ znovu na to dívka. Když se ptala po patnácté, svámí už se neudržel a vykřikl s velkou nelibostí a zlostí: „Přece Šitalpuri!“ Nato dívka povídá s úsměvem:

„Jmenuješ se tak, ale stále ještě nejsi Šitalpuri, plný míru, pořád jsi ještě velice prudký a neklidný.“

O DVOU BRATRECH

Žili jednou dva bratři, kteří se rozhodli odejít daleko do vzdálených míst Indie a zkusit své štěstí. Seděli na jednom velbloudu, oba drželi pušku a jeli, aniž by věděli kam. Cesta byla samý kámen a prach, a když tak pomalu urazili asi třicet mil, náhle se před nimi objevil nějaký svámí, mává rukama a volá: „Zastavte, zastavte, nechodte dál, honem otočte koně!“ „Ale proč,“ divili se bratři. „Sedí tam duch a zabije vás!“ Oba bratři si byli sebou velmi jistí. Co, řekli si, my jsme bojovníci, naše krev je krví kšátrijů¹, vůbec se nebojíme duchů a kromě toho, máme také své zbraně. „Uхни z cesty, svámidží, my pojedeme právě tudy.“ Svámí se ještě jednou pokusil je varovat: „Ten duch vás skutečně zabije, nechodte tam,“ říkal, ale marně. Bratři nedbali a jeli dál. Po chvíli spatřili na cestě velikou hromadu starých zlatých mincí. „Bože, máme my ale štěstí! Ten svámí byl nějaký chytrák, chtěl ty peníze získat, a proto nám namlouval, že tady řádí duch. Jistě už utíkal pro povoz. Nic mu nedáme!“ Oba byli navýsost spokojení. Najednou si vzpomněli, že vlastně toho dne ještě nejedli a že mají veliký hlad. Mladší se, jak starší bratr poručil, vypravil do města pro nějaké jídlo. Vzal jednu minci a šel. Domlu-

vili se, že po jídle společně naloží poklad na velblouda a vrátí se domů. Když mladší bratr kupoval v blízkém městě jídlo, zmocnila se ho najednou chtivá myšlenka. Mája² mu zastřela rozum i srdce. Takové bohatství! Byl bych jako král, ale musím se dělit s bratrem. Jak to zao-načit? Namíchám mu do jídla trochu jedu. Zemře, jeho ženě dám nějaké peníze a poklad bude jen můj. Rozhodl se a přidal do jídla jed. Starší bratr zatím čekal a také přemýšlel všelijak. Budu pánem ve své zemi, ale můj bohatý bratr bude vlastně také velice vážený a mocný, skoro jako já. Tak to přece nemohu nechat! Až se vrátí, zastřelím ho. Jeho ženě dám nějaké peníze... Oba tedy měli své plány a dobře se na ně připravili. Jeden nesl otrávené jídlo, druhý čekal s nabitou puškou. Jakmile se mladší přiblížil, klesl k zemi zasažen zrádnou kulkou. Starší si řekl: „Dobře se najím, naberu sil a potom všechno naložím a odvezu“. Dal se s chutí do jídla, jedl, jedl... a zemřel také. Vtom procházel kolem zase ten svámí a zalamentoval: „Ó Bože, Bože! Vždyť jsem říkal, že je zabije duch máji. A neposlechli!“

1) Kšátriové - kasta bojovníků

2) Mája - iluze, klam, závoj překrývající pravou skutečnost

V O GURUOVI PTÁKU
teplých krajích, u moře nebo u rybníků, žijí velcí vodní ptáci. Mají dlouhé nohy, dlouhý krk a nejčas-

těji se živí rybami. Uloví žabu nebo rybkou, vyhodí si ji nad hlavu, pak ji chytanou a s nataženým krkem polykají. Kdysi byl jeden rybář, který při chytání ryb často tyto ptáky pozoroval a obdivoval je. Umínil si, že se podobnému kousku taky naučí. Nejdříve to zkoušel s kuličkami hroznového vína, pak s ořechy, třešněmi, potom se učil chytat ústy kamínek, který jen podržel v ústech a nespolkl. Když už mu to šlo snadno s kouskem dřeva a později železa, pokusil se chytat nůž. Časem dosáhl takové dokonalosti, že prováděl svůj mistrovský kousek s ostrým mečem. A začal se předvádět na jevištích. Vyhodil meč, a jak padal dolů, zachytil ho za ostří v zubech a podržel v ústech. Samozřejmě že bez pomoci rukou. Jak to bývá, začal být na své kousky čím dál více pyšný. Říkal si: „Jsem opravdu šikovný, jak jsem se to naučil. A docela sám!“ Když se ho lidé ptali, kdo mu kousek ukázal a naučil ho to, odpovídal stále: „Jen já sám.“ Jednou se ubíral zase na trh, aby tam převedl své umění. Byl plný pýchy na své mimořádné schopnosti. Vystoupil na pódium, vyhodil meč, chtěl ho chytit, a tu se projevil osud - meč mu projel hrdlem až do břicha. Stačil jen zašeptat: „Mým guruem byl vodní pták, od něho jsem se to všechno naučil, a já jsem ho zapřel.“ A zemřel.

B VYNIKAJÍCÍ LÉČENÍ AKUPRESUROU
yl jeden Mistr, který ovládal akupresuru. Při určitých bolestech používal tlakové body na krku - pomá-

halo to vyléčit mnoho lidí. Líný žák, který se nechtěl moc namáhat s učením, viděl, že někde na krku zatlačí a je to. Jak dlouho? Asi půl minuty. Když byl jednoho dne Mistr pryč, přišel významný ministr s nějakými bolestmi šíje. Říkal, že slyšel o muži, který léčí akupresurou. Žák klidně povídá: „Mistr tu není, ale já to umím taky. Jsem jeho blízký žák. Položte se tady, já vám pomohu.“ Ministr si lehl. Žák mu položil palce na krk a tlačil. A ministr udělal jen: „Mmmmm!“ Ale žák řekl: „Vydržte, jen půl minuty.“ Za půl minuty byl jazyk venku a oči skoro taky. Žák se hrdě zeptal: „Tak, jak se cítíte?“ Ministr se jen otrásl: „Ech...“ Tak žák rozhodl: „Ještě půl minuty.“ A pak už ministr neměl žádné problémy. Tak to bývá s napodobováním Velkých.

SLUHA SLUHY

U jedné vesnice se zastavil na pár dní svámí. Když se v Indii někde objeví jogín, je to velká událost. Proud lidí se k němu hrnou, přichází ho navštívit starosta vesnice nebo i vládce celé oblasti. Ale jogínovi je úplně jedno, přichází-li prostý člověk nebo král. Pro něho jsou všichni lidé stejní. Také mu nezáleží na tom, jestli přicházejí nebo odcházejí. Takový jogín tedy seděl u vesnice a šel ho pozdravit i místní vládce. Ten svámí neměl vůbec nic, byl docela prostý a chudý. Král rád přemýšlel a přicházel věcem na kloub. Teď cestou hloubal nad tím, proč vlastně ke svámímu jde, proč k němu vů-

bec lidé přicházejí. Říkal si, jsme moudří, máme rodiny, peníze, já například jsem král, řídím tuto zemi, kde žije mnoho lidí, jsem velice vážená osoba... Co má tento jogín v sobě tak zvláštního, kvůli čemu za ním jdem? A tak se na to svámího zeptal. Mistr mu odpověděl: „Jsi sluhou mého sluhy, proto musíš přijít. Kam jinam bys chtěl jít?“ „Ale já jsem přece král!“ „Jistě, ale jen na této zemi jsi králem.“ „A kdo je ten sluha?“ ptá se král dál. „Ten sluha je v tobě, hned ti to vysvětlím. Mně moje mysl slouží, je mým otrokem, protože já jsem svou mysl úplně ovládl. Ale ty jsi pořád ještě otrokem myslí. Já jsem pánem myslí, zatímco u tebe je stále ještě mysl tvým pánem a ovládá tě. Tak sloužíš mému sluho-
vi. V tom je to, už chápeš?“ A král přiznal, že s tím musí souhlasit.

RÝŽOVÉ ZRNKO

K jednomu slavnému svámímu přišli dva muži a žádali ho o mantru. Ale svámí pravil, že je napřed vyzkouší a že budou moci sami posoudit, jak ve zkoušce obstojí. Dal každému dvě zrnka rýže a řekl: „Opatrujte je dobře. Až se vrátím, zeptám se vás, jak jste s nimi naložili. Dávejte tedy pozor, ať je neztratíte.“ První muž - byl to zdatný, chytrý obchodník - uložil zrnka do pevné krabičky, obalil ji látkou a uložil ji do své truhly. Druhý muž byl obyčejný rolník. Nevěděl, co se zrnky udělat, a protože byla zrovna doba setí, vybral vhodné místo a

zrnka zasel. Když přišel čas sklizně, získal z jediného zrnka plnou hrst rýže. Co sklídl, příští rok znovu zasel a tentokrát už bylo rýže mnohem více. Tak pokračoval několik let, až mu sýpka na celou úrodu nestačila. Právě v té době se svámí vrátil a zavolal oba muže k sobě: „Přišel jsem vám dát mantru, ale napřed mi vraťte zrnka, která jsem vám svěřil.“ Obchodník spěchal k truhle, vzal krabičku a podal ji Mistrovi. Rolník se k tomu moc neměl, aby šel pro svá zrnka. Domýšlivý obchodník si pomyslel, že je určitě ztratil, zatímco on ta svoje celou dobu pečlivě opatroval. Otevřel krabičku, ale našel v ní jen červa. Zřejmě zrnka snědl a pak v krabičce zahynul. Zůstala tam z něho vlastně jen hromádka prachu. Mistr se obrátil na rolníka: „A jak ty jsi naložil se svými zrnky?“ „Mistře, tvoje zrnka se tak rozrostla, že je sem nedokážu dopravit. Musíš se jít sám podívat do mého domu.“ Lidé kolem se tomu smáli, ale zvědavost jim nedala, a tak se šli také podívat. Rolník otevřel sýpku a tam byly hromady rýže. „To vše je, Mistře, tvoje zrno. To všechno ti patří, vezmi si to,“ poklonil se skromně. „Ty jsi pravý žák a ty si zasloužíš mantru,“ řekl Mistr a přijal rolníka za svého žáka.

CENA ŽELEZA

Šel jednou lovec lesem a náhodou potkal svámího. Jakmile ho zahlédl, zahodil svou zbraň. Dobře věděl, že

svámí dodržuje ahimsu¹, a moc se zastyděl, že zabíjí zvěř. K duchovním učitelům panuje v Indii velká úcta. „Copak jsi to hodil do trávy,“ ptal se svámí. „Nic, vůbec nic,“ zalhal lovec. „Nelži,“ řekl svámí, „v minulém životě jsi také lhal, a teď za to trpíš. Nezabíjej už ta nevinná zvířata, nemohou mluvit, říci máme strach. Nemají vojsko, aby je proti tobě ochránilo, nemohou nijak vyjádřit úzkost ani poprosit, nezabíjej nás. Mohou jen utéci. Jejich srdce volá, prosím tě, nech nás žít.“ „Ale já jsem velmi chudý, nic neumím, nic nemám, ani jinou práci. Lovem si můžu vydělat alespoň trochu peněz a uživit tak rodinu,“ stěžoval si lovec. Svámí ho poslouchal a slíbil, že mu pomůže. „Dám ti tento kamínek,“ řekl. „Je velmi vzácný, když se jím dotkneš železa, to se promění ve zlato. Ale pozor, dávám ti ho jen na dvacet dní, pak si ho vezmu zpět. Nezapomeň na to.“ Přeshťastný lovec vzal kámen, utíkal domů, všechno vypravoval ženě a oba se radovali. Druhý den ráno se hned vypravil na trh zeptat se na cenu železa. Od obchodníka se dověděl, že toho dne se platí deset rupií za kilo. Ptal se hned, jestli ceny neklesnou. Kupec přisvědčil a lovec si řekl, že bude jistě velmi výhodné počkat. Za pět dní se na trhu dověděl, že kilo železa stojí šest rupií. Velmi se zaradoval, jak na to vyzrál a hned se ptal obchodníka: „Co myslíte, neklesne ještě cena?“ „Určitě,“ řekl obchodník a lovec se rozhodl dál s nákupem posečkat. Uplynulo deset dní, až kilo železa stálo pouhé čtyři rupie. Na obvyklou otázku obchodník povídá: „Teď jsou sklady plné železa, cena půjde docela jistě dolů.“ A tak lovec čekal dál. Čas ubíhal a jednoho rána se na prahu lovco-

vy chatrče objevil svámí. Lovec se polekal, hned si uvědomil, že si jde vzít zpět svůj vzácný kámen. Co ten spěch, pomyslnil si. Svámí viděl kolem stejnou bídu a divil se. „Neztratil jsi ten kámen? Nevypadá to tady lépe než minule...“ „Ne, neztratil, ale nemáte ponětí, jak drahé je teď železo. Čekám, až klesnou ceny, abych ho mohl nakoupit co nejvíc,“ honem povídá lovec. Ale svámí byl neoblomný. „To je tvoje karma,“ řekl nešťastnému lovcovi, „jiný by za dvacet dní nakoupil horu železa. Kdybys koupil jediný hřebíček, druhý den bys za něj dostal sto kilogramů železa. Ale takový už je tvůj osud.“ Lovec prosil ještě alespoň o jeden jediný den, ale svámí mu připomněl: „Měl jsi velkou příležitost a taková se nevrací.“ Vzal svůj kámen a odešel.

1) Ahimsa - nenásilí, zásada neublížovat nikomu žádným způsobem

MEDITACE O BOTÁCH

Otec v jedné indické rodině cvičil jógu. Jednou odpoledne jako obvykle chtěl jít do svého pokoje meditovat. Poprosil snachu, aby ho nikdo asi tak hodinu nevyrušoval. Po chvíli však někdo přišel a ptal se po něm. Snacha povídá: „Ale, šel kupovat boty.“ A tak host odešel. Tchán seběhl dolů a huboval: „Mnohokrát jsem ti povídal, že ve svém domě nesnesu lež! Jak jsi mohla říci, že nakupuji? Víš přece, že jsem meditoval ve svém po-

koji.“ „Odpusťte,“ omlouvala se snacha, „ale vždyť víte, že jsem nelhala. Při tom cvičení jste myslel na to, jak si koupíte nové sandály. Ve své mysli jste pobíhal po tržišti a nakupoval.“ A tchán jí musel dát za pravdu.

MISKA LIDSKÉ MYSLI

Jednou žil jeden velice hrdý král, který si myslel, že je pánem všeho a že všechno může. Když k němu přišel žebrák a prosil o almužnu, král pyšně povídá: „Co chceš, mohu ti dát všechno, mohu ti dát tolik peněz, že už nikdy nebudeš muset žebrat.“ „Jenže já ani nevím, co bych s takovým pokladem dělal,“ odpověděl žebrák, „docela mi postačí, když naplníš moji žebrací misku, a je jedno čím, rýží, tvarohem nebo zlatem.“ Král se chtěl ukázat a začal sypat do misky zlaté mince, sypal a sypal, ale miska zůstávala stále prázdná, sypal dál a celé bohatství královské pokladnice pomalu mizelo. Král byl poněkud znepokojený. Zmizelo vše, ať tam dal cokoli. „Co je to za misku, z čeho je vyrobená?“ ptal se celý užaslý. „To je miska lidské mysli,“ odpověděl žebrák. „To lidská mysl je jako ta žebrací miska, také ji nikdy nelze naplnit a uspokojit. Vždy po něčem baží, je zvedává a hladová.“

Muž bojoval s duchem. Před zápasem se domluvili: ten, který prohraje, bude druhému sloužit až do konce života. Naštěstí zvítězil muž, a tak se duch musel stát jeho sluhou. Ale měl podmínku: „Samozřejmě, vyhrál jsi, budu ti sloužit, když mi dáš práci, hned ji vykonám. Ale jakmile nebudu mít co dělat, zabiju tě.“ Muž dal duchovi hned úkol. Nejdříve chtěl, aby pokácel les a proměnil to místo v úrodné pole. Za tři hodiny bylo hotovo. Muž dále přikázal, aby na poli rostlo mango. Stalo se. Chvilí nato už duch vezl na přání svého pána dříví z lesa. Pracoval s neochvějnou mocí a neobyčejnou silou. I když dostal sebetěžší práci, byla brzy vykonána a už požadoval další, trápil muže neustále a pořád mu připomínal: „Dej mi úkol, jinak tě zabiju.“ Muž zesmutněl. Už si s neodbytným duchem nevěděl rady, a tak se vypravil do jednoho ášramu. Vyprávěl všechno svámímu a prosil ho o radu. „Pošli ducha do Himalájí, přikaž mu, aby odtamtud přinesl ten největší bambusový strom a zakopal ho do země. Potom ať začne lézt nahoru a dolů a opět nahoru, nesmí se zastavit...“ řekl jogín. Duch na příkaz okamžitě přinesl strom a zakopal jej. Ale od té chvíle ať lezl na strom pomalu nebo rychle, vždycky musel zase dolů a pak zase nahoru. Když ho muž nepotřeboval, nikdy neměl duch volnou chvíli. Duch bědoval a pomyslně si: „Svámí je moudrý. Vyžrál na mě, býval bych mohl svého pána zabít.“ Vaše mysl je jako ten duch, stále chce nějakou práci a nedá vám nikdy oddechu.

Jeden sochař pracoval v lomu na soše. Ale moc se mu nedařilo. Náhle se kámen rozlomil na dvě půlky a on k svému překvapení uviděl uprostřed trhliny mravence, který držel v kusadlech zrníčko. Sochař přemýšlel: „Jak se tam asi ten mravenec dostal? Kdo ho krmí?“ A napadlo ho: „Kdo vám dal zobák, dá vám i potravu.“ Odložil práci a odešel domů, i když bylo teprve poledne. Jeho žena se tomu podivila, zvláště když jí oznámil, že už vůbec nebude pracovat. „Když takový mravenec přežije v kameni, jak já bych mohl umřít?“ Žena ho uklidňovala a posílala k lékaři. Ale on pokračoval: „Kdepak, jsem normální, a jestli mi osud, Bůh, nebo jak to nazveš, bude chtít cokoli dát, ať mi to hodí tady naší střechou dolů. Kdyby mi to dal třeba jen před dveře, nepůjdu pro to! Nejsem jeho sluha. Když mi dal život, musí mi i pomoci přežít.“ Ženy mívají dobré srdce, ale všechno má své meze. Nadarmo se neříká, že lidé vás mají rádi pro vaši práci, a když nebudete pracovat pro svou rodinu, láska se vytratí. Sochař však nepovolil. Jednou večer povídá ženě: „Dnes jsem byl na procházce a usedl jsem pod stromem. V ruce jsem měl klacík, jen tak jsem hrabal před sebou a najednou se v písku objevila dřevěná truhla a v ní plno šperků a zlata.“ Žena se honem ptá: „A kde to máš?“ „No, zase jsem to tam zahrabal! Když mi osud chce dát bohatství, ať mi je přinese až sem, proč bych se s tím já namáhal.“ „Ty nejsi normální, řekni kde to je?“ Pod oknem náhodou stáli dva zloději a všechno slyšeli. Rozhodli se, že najdou poklad ještě té noci. Povedlo se jim to, truhlu našli, jenže když ji otev-

řeli, k jejich překvapení se v ní kroutili jen hadi a škorpióni. Řekli si, ten chytrák o nás věděl a takhle nás napálil. Ale my mu tu truhlu opravdu hodíme komínem před nos. A táhli se s tou těžkou truhlou až na střechu, hodili ji přímo do ložnice a utekli. Když ji žena otevřela, byly v ní šperky a zlato. Muž klidně pravil: „To je to, co mi chtěl dát osud, vem si to, já nemám zájem.“ A tak ten příběh říká: Je-li cokoli opravdu ve vaší karmě, přijde vám to, a pokud není, nedosáhnete toho.

PROCHÁZKA S MISTREM KE GANZE

Jednou přišel k paramhansovi¹ Rámakrišnovi žák: „Mistře, denně věnuji józe čtyři hodiny, dělám cvičení, medituji, postím se. Dělám všechno, co je třeba, a přesto nejsem schopen spatřit Boha. Dělám všechno, abych ho uviděl, nic jiného si nepřeji, a přece se mi to nedaří. Porad' mi, jak dál.“ Rámakrišna řekl, že mu odpoví později, a vydali se na procházku ke Ganze. Vstoupili do vody a Mistr požádal žáka, aby se celý ponořil. Když byl pod vodou, přidržel mu hlavu pod hladinou. Žák bojoval ze všech sil, aby se dostal nad vodu, ale marně, nešlo to. Rámakrišna ho držel velice pevně. Nakonec ho v poslední chvíli vytáhl a žák se hněval: „Co to se mnou provádíš, chceš mě snad utopit?“ „Nikoliv, chtěl jsem ti jen odpovědět na tvou otázku. Pověz mi, na co jsi myslel, když jsi byl pod vodou a nemohl ses ani nadechnout? Na svou ženu a děti, na majetek, na své postavení, na

jídlo, na pití?“ „Nemyslel jsem na nic, jen na to jediné. Soustředil jsem všechnu sílu na to, jak se dostat nad hladinu.“ „A dostal ses ven?“ „Ano.“ „No vidíš. A když se dokážeš takto silně soustředit na Boha - ale jen takto, že opravdu všechno ostatní půjde stranou - pak ho určitě najdeš.“

MISTR RÁMAKRIŠNA

Jednou se svámí Vivékánanda, žák a následovník velkého indického Mistra paramhans Rámakrišny, po dlouhém putování vrátil ke svému učiteli. Rámakrišna ležel, jeho tělo bylo zachváčeno rakovinou. Vivékánanda propadl velikému zmatku a lítosti, pocítil pochyby. „Myslel jsem, že jste svrchovaný Mistr, že máte všechny síly, kterými je možno vyléčit jakoukoli nemoc, a vy teď sám trpíte,“ plakal. „Milý synu,“ odpověděl mírně Rámakrišna. „Vím, že takto nemocní lidé velice trpí a umírají, ale víš přece, že nejsem toto tělo. Nic mě nebolí. Nenech pochyby ve svém srdci, karmou našeho těla je i trpět. Kdybych svou mocí tělo vyléčil, buď ujištěn, že bych na tento svět musel přijít znovu. Toto je karma těla, které se nemůže vyhnout ani odpoutaná, dokonale svobodná duše.“

1) Paramhans - (param - svrchovaný; hansa - labuť, symbol duše) titul svámího, který dosáhl osvícení, realizace Boha

Před dávnými časy žil v Radžastánu jeden svámí jménem Sagram. Tehdy ještě vládli v Indii králové a jejich úředníci vymáhali na lidech vysoké daně. Jeden z těchto výběřčích vykonával svůj úřad s takovou tvrdostí, že se rolníci v nouzi obrátili o pomoc ke svámímu. Výběřčí daní byl totiž jeho žákem. Svámí jim slíbil, že udělá, co bude moci, a s výběřčím určitě promluví. Když výběřčí příštího dne přišel a ptal se, co by pro svého Mistra mohl udělat, svámí odpověděl: „Udělej něco pro ty ubohé rolníky. Nebuď k nim tak tvrdý!“ „Ty jsi jenom svámí,“ namítal výběřčí, „nevíš, jak se musí zacházet s rolníky, aby platili daně. Nemohu pro tebe udělat něco jiného?“ Svámí pravil, že ne, a výběřčí odjel a dál ztrpčoval chudým rolníkům život. Svámí ho znovu napomínal, ale výběřčí nechtěl ani slyšet. A osud se odvíjel dál. Úředník zemřel, narodil se znovu v podobě velblouda. Stal se součástí majetku muže, který pracoval v kamenolomu, a musel nosit těžké kameny. Když se velbloudovi připevňuje náklad na hřbet, musí kleknout a teprve potom se s nákladem zvedne. Jednou naložil muž velbloudovi tolik kamenů, že ten se při nejlepší vůli nedokázal s takovým břemenem postavit na nohy. Muž se rozzlobil a zvíře surově tloukl, až velbloud hlasitě naříkal. V té chvíli šel svámí právě kolem. Slyšel nářek, a protože měl rád všechna boží stvoření, bylo mu zvířete líto. Spěchal se podívat do lomu, co se děje. „Netluč přece to zvíře,“ napomínal muže. „Naložil jsi mu toho tolik, že se nemůže vůbec zvednout!“ „Ty jsi jenom svámí,“ odpověděl muž, „a vůbec nevíš, jak se

zachází s velbloudy.“ A dál tloukl ubohé zvíře. Ten svá-
mí měl takovou schopnost, že viděl, čím kdo byl v mi-
nulém životě, a tak poznal v týraném zvířeti výběřčeho
daní. „Vidíš,“ řekl velbloudovi, „to je teď tvoje karma.
Byl jsi tvrdý k rolníkům, a teď se ti to vrací. Nechtěl jsi
mě poslechnout, a tak dostáváš zpátky všechno, čeho
ses dopustil na rolnících. Musíš snášet svou karmu, ni-
kdo ti nemůže pomoci, ani já. Jediné, co ti mohu slíbit
je, že tento tvůj strastiplný život potrvá už jenom něko-
lik let a ty se pak znovu zrodíš jako člověk. Teď však
musíš projít svou karmou.“

MAHÁTMÁ A HAD

Jednou spolu putovali mahátmá¹ a jeho žák. Navečer
se ocitli ve strašlivém hustém lese. Říká se, kde tě za-
stihne noc, tam přenocuj, a tak mahátmá rozhodl, že se
zde uloží ke spánku. „Les je nebezpečný,“ řekl, „oba zá-
roveň spát nemůžeme, jeden vždycky musí držet hlíd-
ku. Do půlnoci budeš hlídat ty, od půlnoci já.“ A tak se
navečeřeli, pomodlili a gurudží ulehk k odpočinku. Žák
zůstal vzhůru a s radostí v srdci bděl. „Nebudu mistra
budit,“ myslel si, „jen ať se pořádně vyspí a posílí.“ Ale
o půlnoci se gurudží probudil sám. „Pojď, teď je řada
na tobě, musíš si také odpočinout,“ řekl a žák tedy
usnul. Gurudží sedí, hlídá, rozhlíží se kolem a najednou
- co vidí? Obrovský had se plazí k jeho žákovi a chce ho
uštknout. „Kampak, kampak,“ ptá se gurudží hada.

„Ale, jdu si užtknout vašeho chráněnce,“ povídá had.
„Vypiju mu asi tak litr krve. To je mezi námi taková hra. V minulém životě byl on had a vycucal ze mě litr krve. Ted' jsem zase já had, a tak si jdu pro svou krev zpátky. Bavíme se takhle už mnoho a mnoho zrození.“
„A neunavuje už vás tak trochu tahle hra?“ zeptal se mahátmá. „Po pravdě řečeno, už nás to trochu unavuje,“ řekl had. „Tak s tím přestaň!“ „Co bych já přestával! Ať přestane on,“ durdí se had. „No dobře. Oč ti vlastně jde? Aby ses napil jeho krve, je to tak?“ „Přesně tak.“ „Litřík ti bude stačit?“ „Litřík je tak právě akorát.“ „Tak víš co? Já ti tu krev opatřím, co říkáš? Napiješ se, vrátíš mu to, co on provedl tobě, a budete mít oba klid. A v příštím životě budete od té podivné hry osvobozeni.“
Had souhlasil. Žák klidně spal. Gurudží vzal nůž a sedl si mu rozkročmo na hrud'. Žák se probudil, kouká, Mistr se mu sklání nad hrdlem, v ruce - nůž! Co to má znamenat? Gurudží položil nůž ke krční tepně, žák jen zavřel oči a zůstal bez hnutí ležet. Mahátmá řízl - ani tehdy se žák nepohnul. Cokoli dělá můj guru, je jistě v můj prospěch, řekl si v duchu. Guru vypustil tepnou potřebné množství krve, dal ji hadovi a pak rychle tepnu zacelil. Had vypil krev a byl spokojený. Vděčně pozdravil mahátmu, odplazil se, a žák spal pokojně až do rána.

1) Mahátmá - (mahá - velký; átmá - duše) vysoce rozvinutá duchovní osobnost

V Indii žil jeden muž, který moc pil, až si docela zničil žaludek a játra. Strašně ho bolelo břicho a bolest byla tak velká, že už nebyl schopen dál žít. Řekl si, že raději umře, než aby žil v takových bolestech. A odešel z domova s úmyslem, že se někde položí a počká na smrt. Cestou potkal jogína a ten se ho ptal: „Proč vypadáš tak strašně, co se ti stalo?“ Muž jen zasténal: „Strašně mě bolí žaludek.“ V Indii roste bylinka, která má značně projímavý účinek. Jmenuje se sonamuki. Dokonale pročišťuje zažívací ústrojí a odstraňuje mnoho nemocí. Vezmete-li si jí jen trošku, běháte na záchod celý den. Ten jogín muži poradil, aby si po pět dnů bral alespoň tři gramy. Muž chtěl být co nejrychleji zdravý, tak si vzal patnáct gramů najednou. Umíte si představit, co to udělalo s jeho žaludkem a játry zničenými alkoholem. Když všechno vyšlo ven i s krví, myslel si, že je to jeho poslední hodinka. Tři dny ležel strašně zesláblý, ale ke svému překvapení se úplně vyléčil. Rozhodl se, že se stane také jogínem - svámím, a bude prospívat lidem pomocí sonamuki. Usadil se na okraji malé vesničky. Zakrátko k němu přišla nějaká žena s prosbou o pomoc: „Svámidží, měli jsme čtyři osly a všichni se nám ztratili. Už několik dnů je marně hledáme. Vy jste jogín, sedíte se zavřenýma očima a meditujete. Poradte nám prosím, kde máme ty naše osly hledat. Budeme vám za to vděční.“ Svámí sice o oslech nic nevěděl, ale v pevné víře odpověděl: „Vy a váš muž musíte sníst deset gramů sonamuki a osli určitě přijdou domů sami, vůbec je nemusíte hledat.“ Žena šla domů a vyprávěla

muži, co jí svámí poradil. Muž se na ni rozkřikl: „Zbláznila ses? Mysli trochu! My budeme jíst sonamuki a oslí přijdou sami domů! Vždycky přijdeš s nějakým bláznivým nápadem.“ Žena si v duchu řekla, však počkej, uvidíš. Uvařila špenát, který měl její muž velmi rád, a dala do něj sonamuki. Chudák manžel. Ještě ani nedojedl, a už začaly křeče. Musel utíkat a žena hned za ním. On vyběhne, ona se vrací, ona vyběhne a on se vrací. Už se jenom potkávali a muž byl zlostí celý bez sebe. Ale co se nestalo? Měli malý domek, kam dávali seno, a otevírali ho jenom občas. Muž nebyl už schopen doběhnout do lesa, a tak se rozhodl udělat svou potřebu v seníku. Říkal si, až se uzdravíme, potom domek vyčistíme. Otevřel dveře - a co nevidí? Oslí - všichni čtyři pohromadě. A žena povídá: „Můj svámí řekl, že přijdou, a vidíš - už jsou tady.“ A muž si jenom povzdechl: „Ženy musí mít vždycky pravdu.“ Jenže tím příběh zdaleka nekončí. Dříve v Indii mohli králové mít více manželek. Jeden takový král měl dvě. Jednu z nich miloval a druhou opovrhoval. Žena z našeho příběhu byla služebnou u té zavržené manželky. Když druhého dne přišla ke královně, hned jí vyprávěla, jak jim sonamuki pomohla najít osly a že jí to poradil její učitel, který je tak dokonalý, že pomůže každému. „Ten umí dělat zázraky, že byste tomu nevěřila! Můj muž taky nevěřil, ale nakonec uvěřit musel.“ Královna se zamyslela: „Je-li tak mocný, snad by dokázal pomoci i mně, aby mě můj manžel opět miloval. Když se mu to podaří, uznám i já jeho dokonalost.“ Služebná nato: „Ale jistě, to on dokáže úplně snadno.“ Šla za svámí a ten jí poradil: „Jdi a dej jí

deset gramů sonamuki. "Služebná přinesla královně bylinu a ona se divila: „Já si vezmu projímadlo a můj muž se ke mně vrátí? Jaká je mezitím souvislost?" Ale služebná jí řekla: „Chcete-li pomoc, musíte to sníst." Nakonec královna souhlasila. Když konečně přestala sonamuki účinkovat, byla královna už tak zesláblá, že téměř ztrácela vědomí a myslela, že umírá. Rozhodla se ještě králi napsat dopis na rozloučenou, s přáním ještě jednou, naposledy, krále vidět. Nesetkali se už více než deset let. Takové to byly tenkrát doby. A přiložila k dopisu i klíč od své šperkownice. Služebná přinesla dopis králi, ale sotva ho přečetl, jeho oblíbená žena mu dopis vytrhla z ruky a hodila ho do ohně: „K ní nepůjdeš," křikla, „i kdyby měla umřít!" To promluvila žárlivost. Žárlivost je oheň, který pálí vás i ty druhé. Král se rozložil: „Nevěděl jsem, že jsi tak bezcitná. Už tě nechci ani vidět!" A odešel ke své první ženě, povolal k ní lékaře a sám se o ni staral tak dlouho, až se uzdravila. Tak královna znovu získala lásku krále. Služebná byla také velmi šťastná a svámídzí dostal v paláci pokoj, aby mohl žít stále v jejich blízkosti. Za čas byl však poklidný život narušen vpádem nepřítele. Nepřítel přitáhl s pětitisíci vojáky a chtěl si království podrobit silou. Utábořil se před městem a poslal králi vzkaz: „Zítرا ráno v devět zaútočíme." Když král obdržel takovou zprávu, měl pocit, jako by snědl sonamuki. Byl to strach. Nikomu se nechce umírat, ať je to král, nebo třeba malá myška. Šel za královnou a ta si vzpomněla: „Půjdeme za svámídzím, určitě pomůže." Král pochyboval: „Vždyť i jeho síla je omezená. Co on může pro nás udělat v takové situaci?"

Podívej, oni mají pět tisíc vojáků a my jen pět set.“ „Jen pojď, zkusíme to,“ rozhodla královna. A šli, přestože byla noc. Svámídzí byl velmi překvapen, že ho navštěvují v tak nezvyklou dobu. „Přišli jsme se s tebou rozloučit,“ řekl král smutně a vyprávěl mu všechno, co se stalo. Když se svámí dověděl, kolik mají vojáků, nařídil, aby všem dali sonamuki. Král se zlobil: „Naši vojáci dostanou sonamuki a zvítězíme? Co je to za nesmysl?“ Ale přesto dal připravit pro celé vojsko vydatnou večeři. Jedli a po půl hodině nastal pohyb. Dvě stě vojáků běží do lesa, dvě stě se jich vrací, tři sta tam a tři sta zpátky. Tak to probíhalo celou noc... Nepřítel byl z toho zmatený a zděšený. Jakou armádu musí ten král mít? Tolik vojáků přece nedokážeme přemoci! Zavolali velitele, aby se podíval, co se děje v králově vojsku. Velitel hodinu pozoroval podivný pohyb vojáků a pak zavelel: „Sbalte tábor, a než vyjde slunce, musíme být co nejdál odsud.“ Když se rozednilo, leželi všichni královi vojáci vyčerpaní, polomrtví tu a tam na poli, ale nepřítel nikde. Tak pomáhá důvěra a také s důvěrou přijímaný lék.

PEJSEK POD KOČÁREM

Jednou jel po cestě vůz tažený koňským spřežením. Uvnitř sedělo asi pět nebo šest lidí se spoustou zavazadel. Koně běželi a bylo velké vedro. Rodina ve voze měla s sebou malého pejska. Utíkal celou cestu za spřežením, ale protože bylo strašné horko, právě poledne, vběhl

pejsek pod kočár, aby mohl být alespoň ve stínu. A jak tak běží, uvažuje: „Já jsem přece chudák, není to vůbec hezké od těch lidí, jsem tak malý a musím toho tolik nést.“ A byl z toho velmi unaven, jak si myslel, že všechno nese. Cítil se už tak přetížený a strhaný, že si řekl: „Já už dál nemohu, musím se alespoň na chvíli zastavit.“ A zastavil se. Ale co kočár? Hned mu ujel. A pak mu teprve došlo, že to vůbec nebyl on, kdo celou tíhu nesl. Ve skutečnosti neleželo na jeho bedrech nic.

ŠIVA A RAKŠASA

Žil jeden démon, rakšasa, který dodržoval tvrdou askezi. Chtěl se stát dokonalým a získat moc a magické síly, takzvané siddhi. A tak se rakšasa postil, meditoval a vzýval boha Šivu. O Šivovi se říká, že je Pánem jogínů a že přinesl filosofii jógy lidem pro jejich dobro. A protože rakšasa prováděl svá cvičení opravdu usilovně, Šiva se skutečně objevil a ptá se: „Splním tvé přání, proč mne voláš?“ Rakšasa prosil: „Přeju si jenom jedno. Dej mi takovou sílu a moc, aby každý, na koho vložím ruku, shořel v plamenech.“ Když Šiva něco slíbí, musí to také splnit. Ale co se nestalo. Jakmile rakšasa získal od Šivy takovou schopnost, pomyslel si: „Jak mohu vědět, že se skutečně stane to, co chci? Měl bych to hned vyzkoušet.“ „Počkej chvíli,“ volal na Šivu, „vyzkouším na tobě, jestli tu schopnost opravdu mám.“ Ale Šiva nečekal, dal

se na divoký úprk a v duchu už svého daru litoval. Utíká, co mu nohy stačí, a rakšasa za ním. Šiva utíká přes celé Himaláje, až dorazí k jeskyni, vletí dovnitř, hlasitě oddechuje a vidí Višnu¹, jak poklidně sedí v lotosovém sedu a zdraví ho: „Bud' vítán, to je od tebe hezké, žes mne přišel navštívit. Co se děje, že jsi tak udýchaný?“ „Ale Višnu, stala se mi taková věc,“ vyhrkne Šiva a vypráví, co se mu přihodilo. Višnu ho chlácholí: „Jen si klidně sedni, napij se čaje. Já to nějak vyřeším...“ Višnu vyšel z jeskyně a proměnil se v krásnou dívku právě ve chvíli, kdy se kolem hnal rakšasa. Ten, vida krasavici, zastavil a ptá se: „Neviděla jsi tu náhodou kolem běžet Šivu? Nevíš, kam utíkal?“ „Neviděla jsem nikoho a ani mě to nezajímá,“ odpověděla dívka, „ale ty se mi líbíš. Nechtěl bys se mnou chvíli pobýt a zatančit si?“ Rakšasa si pomyslel, že tančit s takovou krasavicí se mu nepovede každý den, a pustil Šivu z hlavy. „Jenže já neumím tančit,“ povídá nahlas. Dívka na to s milým úsměvem: „To přece vůbec nevadí, ráda tě to naučím. Stačí, když se postavíš kousek ode mne, budu ti ukazovat jednotlivé pohyby a gesta a ty je budeš po mně opakovat; jen mě napodobuj, to úplně stačí. Až se to naučíš, zatančíme si spolu.“ Rakšasa se vzpřímil a jak mu dívka ukázala, věrně opakoval každý její pohyb. Ona dala ruku za záda, on dal ruku za záda, ona pohnula loktem do strany, on také, ona si dala dlaň nad hlavu, i on si dal dlaň nad hlavu, ona se lehce dotkla svých vlasů, on se dotkl svých vlasů - a už to bylo! Rakšasa se změnil v popel, shořel v plamenech, jak si to u Šivy vyžádal. V zaujetí tancem docela zapomněl na svou novou schopnost. Dívka ho úplně oblouznila a touha zatančit si s ní ho zahubila.

Jeden zenový² mistr učil žáka meditaci. Žák chtěl vědět, co meditací získá, k čemu je prospěšná. Mistr mu vysvětlil, že meditace mu pomůže dosáhnout jednoty, úplnosti, harmonie. Tím získá pocit svobody a očistění. Nebude existovat nic, co by jej rušilo. Žák tedy začal meditoval. Po sedmi letech se vrátil k učiteli a povídá: „Mistře, už jsem se dostal do takového stavu vědomí, kde není nic, jen radost, jen prázdno. Nic mne nemůže vzrušit, není žádná dvojnost. Nejsi ani ty, ani já.“ Mistr odpověděl: „Dobrá, vyzkouším tě. Posad se a medituj.“ Žák si sedl do lotosového sedu a meditoval. Po několika hodinách meditace povídá mistrovi: „Mistře, teď už jsem v tom stavu, kdy necítím žádnou dvojnost. Ani ty nejsi, ani já nejsem, všechno je dokonalé, zažívám pocit úplné svobody.“ Mistr vzal beze slova bambusovou hůl a uhodil žáka prudce do hlavy. Žák vyskočil a celý zrudlý vztekem začal křičet: „Co to děláš, jak jsi mne mohl udeřit?“ - A zuřil. „Ale, ale, odkud se vzal tvůj hněv? Vždyť jsi říkal, že už nic není, ani já, ani ty, jen harmonie a jednota. A přece, vidíš, zůstalo v tobě semeno hněvu. Jdi, cvič dalších sedm let a pak přijď znovu na zkoušku,“ poučil žáka Mistr s úsměvem.

1) Višnu - jeden z božské trojice Brahma, Višnu, Šiva; bůh ochránce

2) Zen - jeden ze směrů učení buddhismu

V jedné zemi zuřila válka a král šel se svým vojskem do boje. Bitvu sice vyhrál, ale skoro všichni jeho vojáci byli pobiti. Král je viděl, jak leží v poli mrtví, zohavení, zmrzačení, všude plno krve. Byl velice nešťastný, cítil, jaké utrpení lidem válka přinesla, a říkal si, že takové vítězství přece nechtl. Takový přece nemůže být smysl jeho života. A tak všechno opustil. Na místě se všeho zřekl a sám odešel do Himalájí cvičit jógu a hlavně umění nepřipoutanosti. Předsevzal si cestou jógy dojít osvobození. Jeho žena, královna Madalsa, však o něm a o jeho záměrech nic nevěděla. Dala ho hledat po celé zemi - ale marně. Nikde žádná stopa. Královna byla přesvědčena, že král nezahynul, že je naživu, a tak se po několika letech rozhodla najít ho pomocí jógy. Cvičila pod vedením svého gurua a naučila se astrálně létat - tak trochu jako ve snu. Každou noc se zavřela ve své komnatě a v meditaci hledala svého muže v jeskyních, v horách, pod vodou, v lesích, na březích, v chrámech - všude, a pořád marně. Až jednou. Spatřila krále v Himalájích před malou chatrčí, jak připravuje sám na ohništi trochu rýže. Řekla si, podívejme se, Jeho Výsost si vaří! A já ho už takovou dobu marně hledám po celém světě. Královna poznala, že její muž žije ještě stále v nevědomosti, a chtěla mu dopomoci k poznání. A tak se před ním objevila v podobě svámího. Král svámího uctivě přivítal: „Tvá návštěva je pro mne velkou ctí. Kdo vlastně jsi?“ „Jsem syn rišího Nárady, moje jméno je Kumbariši,“ pravila Madalsa v těle mnicha, „jdu právě kolem a uviděl jsem tě tady. Cítím, že toužíš po ně-

čem, čeho jsi ještě nedosáhl. Vím o tobě všechno: žes byl král, a jsi jím vlastně pořád. Tvoje královna stále vládne ve tvé říši. Cítil jsi v srdci tak velkou bolest, že jsi království opustil. Byla to škoda, ale dobře jsi učinil. Máš dojít svého cíle.“ Král si pomyslel, jak velký to musí být svámí, když o něm všechno ví, a přijal ho za svého učitele-gurua. Dostal od svámího duchovní cvičení a slib, že se k němu po čase vrátí. Pak svámí odešel. Královna se šťastně vrátila domů. Teď už věděla, na čem je. Všichni se divili, nic nechápali a netušili, co se s ní děje. Vypadala spokojeně, protože si byla jistá, že krále přivede zase zpátky. Král mezitím pilně cvičil, až dosáhl svého cíle - osvobození. Královna se u něho opět objevila v podobě Kumbarišiho. Král byl rád, uctivě pozdravil svého gurua a přemýšlel, jak bude žít dál. A Kumbariši mu poradil: „Splnil jsi to, kvůli čemu jsi přišel, dosáhl jsi svého cíle. Nyní by ses měl vrátit domů a vládnout svému království, tvoje královna na tebe čeká.“ „Když si to přeješ, nemohu odmítnout,“ uctivě se sklonil král a brzy se vydal na zpáteční cestu. Maharání Madalsa se vrátila domů, nařídila připravit slavný návrat krále. Všem se zdálo, že snad přišla o rozum - tolik let přece nedošla o králi ani nejmenší zpráva. Ale rozkaz je rozkaz, a tak se dali do práce. A král skutečně přišel. Všichni ho vítali, radovali se, jenom královna zůstala ve své komnatě. Po velikém uvítání šel král za ní. Královně vstoupily slzy do očí, když ho uviděla, a jen tiše pravila: „Srdce mužů je skutečně tvrdé. Odešel jsi a vůbec jsi nepomyslel na to, jak budu trpět.“ Král se omlouval, vysvětloval, že podlehl svým citům a nemohl

jednat jinak. A ona se vyptávala, kde byl celou dobu, proč o sobě nedal vědět, že by ho přece nebyla rušila. A tu jí vyprávěl, jak odešel do Himalájí a jak se tam setkal se svým guruem. Když královna projevila touhu ho také poznat, řekl král: „Není nic jednoduššího. Můj guru slíbil přijít, kdykoli si to budu přát.“ V tom královna poručila, aby se otočil k východu, a sama vzala podobu guruua. A když se král zase otočil, stál tam tentýž Kumbariši jako v Himalájích, ve stejném oděvu, se stejným úsměvem. Král se s ním vroucně pozdravil, a že ho chce jeho žena také poznat, a že ji hned zavolá. „Otoč se k západu,“ řekl mu guru. Král poslechl a když se podíval zpět, Kumbariši byl pryč a v komnatě byla jen jeho královna. Nyní vysvětlila králi, že ona je tím Kumbarišim, který ho navštívil v Himalájích, že ona ho všemu naučila. Král se jí podrobil a ona pravila: „Měl bys cítit jednotu se všemi bytostmi a mít v srdci božskou lásku pro všechny. Tvá žena, stejně jako celý svět, potřebuje tvůj cit a moudrost. Nedojde svého cíle - skutečného poznání - ten, kdo nemiluje ostatní jako sebe sama.“

MYŠ A KOBRA

(vypráví svámí Madhavánanda)

Jeden muž chytil velkou kobru. Uložil ji do košíku, dobře ho přikryl a odnesl domů do tmavé komory. Náhle ho ale zavolali, aby si pospíšil, že v druhé vesnici potřebují pomoc, a ubohá kobra zůstala v košíku

uvězněná. Přešel den, dva, pět. Kobra začala mít hlad. Ve stejném pokoji žila docela malá myška. Myslela si: „V košíku musí být něco velice dobrého, určitě něco k jídlu,“ a rozhodla se to získat. Celou noc kousala, aby prohryzala alespoň malou díрку a dostala se dovnitř. Had zatím čekal, byl si jist, že k němu přichází potrava. Když myška prohryzala košík, vlezla do něho a tam čekal had s otevřenou tlamou, zavřel ji a řekl: „Ham.“ Teď měl volnou cestu na svobodu. Myš odvedla svou práci dobře. Pracovala dlouho a velice tvrdě, ale nevěděla, co vlastně dělá, a tak se stalo, že přišla o život.

CESTA NA SATSANG

Jednou navečer se potkali dva mladí muži. „Jdu právě na satsang. Je zde můj gurudév a já chci slyšet jeho moudrá slova, cvičit s ním a meditovat,“ povídá jeden a druhý nato: „Ale, zapomeň na to. To, o čem mluvíš, je k ničemu. Pojď raději se mnou do nočního klubu.“ „To, o čem ty mluvíš, je k ničemu. Pojď se mnou na satsang a poznáš, že mám pravdu,“ nedal se první zlákat. Jak se tak spolu přeli, došli až k Šivovu chrámu. A tu se rozhodli, že nechají Boha, ať je rozsoudí. „Pane, vrátíme se sem brzy ráno a prosíme tě, abys rozhodl, kdo z nás dělá správně. Dej nám ovoce podle našich činů a rozsud' nás.“ Tak žádali boha Šivu o pomoc. Mladík, který šel na satsang, prožil krásnou noc. Moudře se zde hovořilo a meditovalo. Ale nyní, když se vracel

k Šivovu chrámu, zapíchl si do chodidla trn. Druhý mladý muž, který strávil noc v nočním klubu, našel cestou zlatý peníz. „Podívej se,“ povídá, „těm, kteří umějí užívat radostí života, dá Pán ještě víc radosti. A ty jsi strávil celou noc v nepohodlném sedu, tvoje klouby trpěly, a cos tím získal? Trn v noze! To je ovoce tvé karmy.“ A tu ten, který přišel ze satsangu, znovu prosil Šivu: „Pane, odpověz mi, je to skutečně plod satsangu?“ Šiva se zjevil a pravil: „V tvém karmickém osudu bylo napsáno, že tě postihne těžký trest. Měls být ukřižován, ale díky satsangu tato špatná karma odešla a zbyla jen malá bolest - malý trn. Prostřednictvím malého trnu je tvoje špatná karma zničena. V karmě tvého druha bylo psáno, že se dnes v noci stane králem velké říše, ale nevědomostí a díky špatné společnosti ztratil všechno a získal jen tento malý peníz...“

CESTA DO NEBE

Jednoho dne přišel jeden člověk k branám pekel. Viděl, jak tam mnoho bytostí trpí a začal se ohrazovat: „Sem já nepatřím, to je jistě nějaký omyl. Nejdříve přece musí člověk dostat nějaké upozornění nebo varování, a pak teprve může být potrestán.“ Bránil se tak urputně, že si s ním nevěděli rady. Nakonec prohlásil: „Já se rozhodně spravedlnosti dovolám, zaveďte mě k samotnému Bohu a já už to s ním nějak vyřídím.“ Co měli dělat, vypravili k Pánu posla, jestli hříšníka přijme, a Bůh k tomu

svolil. Ten člověk mu rovnou povídá: „To my to máme na zemi spravedlivěji zařízeno, opravdu, každého upozorní, někdy i vícekrát, že chybuje, a pak ho teprve mohou soudit a poslat do vězení...“ „Ale ty jsi dostal dokonce pět upomínek,“ pravil Bůh. „Jak to? O žádných nevím.“ „Ale víš, jen si vzpomeň. Nejprve ti zbělely vlasy, potom ti vypadaly zuby, třetím upozorněním byl slábnoucí zrak. Pak jsi přestal slyšet a i nohy ti už přestaly sloužit. To bylo těch pět upomínek, ale tys je přehlédl, a tak jsi přišel tam, kam patříš.“ A člověk na to povídá: „No, to máš asi pravdu, ale u nás na zemi se také říká, že kdo alespoň jednou v životě spatří Boha, určitě přijde do nebe.“ „Je to tak,“ usmál se Pán a ponechal hříšníka u sebe. A tak nakonec přece zůstal hříšník v nebi.

SEN KRÁLE DŽANAKY

Džanaka, otec Rámovy ženy Sítý, byl velice slavný král a panovník. Jednou odpoledne usnul a zdálo se mu, že jeho zemi napadl nepřítel a zuří zlá bitva. Džanaka vyjel na bojiště, ale viděl, že boj je ztracen a že se nepřítel zmocní i jeho a zabije ho. Život je každému drahý, a tak Džanaka prchl. Prodíral se dlouho džunglí, bosý, bez zbraně, bez jídla, zachránil si doslova holý život. Cestou procházel místy, kde žilo mnoho divokých zvířat. Ve dne se skrýval před nepřítelem, noci trávil na stromě, aby na něj nemohla divá zvěř. Byl z toho všeho

zoufalý. „Co je to za život,“ myslel si, „dříve jsem do tohoto lesa přijížděl na lov s celou družinou, se všemi ministry, a teď tady tak trpím. Nemám nic k jídlu ani k pití, jsem plný strachu.“ Strávil tak na útěku čtrnáct dnů, až nakonec vyšel z džungle a uviděl malý domek. Vstoupil a poprosil o jídlo. Zase si říkal: „Bývaly doby, kdy jsem živil celé království, a teď musím žebrať.“ Sedlák mu nabídl čápátí a zeleninu. Džanaka se chtěl před jídlem umýt, a tak se ptal sedláka, kde by našel nějakou vodu. „Řeka je blízko,“ řekl sedlák, „tam se můžeš umýt.“ Džanaka vzal do ruky čápátí a šel k řece. Cestou potkal velkého hladového psa a ten se s ním začal o jídlo rvát. Ale král nebyl schopen boje. A zase ho napadlo, že byly doby, kdy se lidé třáslí, jen zaslechli jeho jméno. A on teď není schopen ubránit se ani psovi, úplně ztratil vůli k odporu. Pes mu vyrval čápátí z ruky, král upadl, a jak padal, otevřel oči - a nebyl tu ani pes, ani čápátí, ležel na svém pohodlném lůžku a kolem sebe měl všechno, co mohl potřebovat. Začal přemýšlet, co je vlastně skutečnost, co je pravda. To, co jsem právě prožil ve snu, anebo je skutečná tato chvíle? Když se probudím, zmizí svět snu a reálným se stane tento svět. Ale co když se mi i teď jen všechno zdá? Najít odpověď na tyto otázky se teď stalo pro krále nejvyšším cílem. Vyhledal učitele jménem Aštavakra a ten mu vysvětlil: „Sen není pravdivý, ale ani tento život není pravdivý. Ani jedno z toho není pravou skutečností. Reálný, skutečný je jenom ten, kdo je svědkem obou těchto stavů. Kdo si je vědom, že teď se děje to a teď ono. Sen je jako život a život je jako sen.“

Byl jednou jeden král, který se rozhodl provdat svou dceru. Princezna byla velice krásná a také velice moudrá, ale ten pravý ženich stále nepřicházel. Poslové marně bloudili celou zemí, žádný muž nebyl dost dobrý. Nikdo už si nevěděl rady, a tak král jednoho dne rozhodl: „Běžte a přiveďte prvního, koho potkáte, toho přijmu za ženicha své dcery.“ Královská dcera pokorně souhlasila s otcovým rozhodnutím a poslové se opět vydali na cestu. Vrátili se za chvíličku. „Pane,“ tvářili se rozpačitě, „první živý tvor, kterého jsme dnes potkali, je tento páv! A ještě ke všemu je na jednu nohu chromý.“ Co naplat, i král musí dodržet slovo, a tak provdal svou dceru za chromého páva. Také princezna zůstala věrna otcovu slibu a pokorně přijala svůj úděl. Když po svatbě pustili páva, aby šel svou cestou, královská dcera ho jako věrná žena následovala. Lidé z království se podívovali a měli králi jeho rozhodnutí za zlé. Mnozí se snažili princezně domluvit a zastavit ji, ale ona byla pevná a statečná a nedala se nikým zviklat. Páv přespával na stromě, ona ležela dole na tvrdé zemi. Jednou se strhla prudká bouře, lilo, vítr lámal větve a ty poranily páva i jeho věrnou ženu. Ani tehdy se nevzdala, modlila se a překonávala všechny útrapy. A tak uběhl dlouhý čas. Po letech se její vírou, vytrvalostí a důvěrou proměnil páv v člověka. Ale tím příběh ještě nekončí. Oba manželé složili na znamení díků slavnostní slib. Zavázali se pohostit každý den nějakého svámího, ale nejen to, slíbili také, že sami budou jíst jen ten den, kdy bude svítit slunce. A skutečně, když bylo pod mrakem, nevzali

do úst. Jednou se stalo, že se slunce neukázalo na obloze po celých sedm dní. Když osmý den konečně zasvitlo, vydali se královští manželé hledat nějakého svámího, aby ho pozvali k jídlu, jak se zavázali. Svámího našli, ale on také složil kdysi slib: jeho tygr musí dostat jídlo dřív než on. Manželé pozvali uctivě oba, aniž tušili, jak těžká zkouška je čeká. V paláci svámí prohlásil, že jeho tygr jí jenom lidské maso. A nejen to - musí to být maso z těla malého, nevinného dítěte. Poručil: „Zabijte svého syna a nakrmte mého tygra, teprve potom se najím i já.“ Za starých časů bylo něco takového skutečně možné. Král Mordzasradža a jeho věrná žena zaváhali, ale královna nakonec řekla: „Dali jsme slib, jsme oddaní pravdě a slovo dodržíme. Pravda musí zvítězit.“ A tak oba společně zabili svého malého synka. Bylo to hrozné a nikdo to nechápal. Vesničané po nich házeli kamením, mysleli, že se oba zbláznili, když dětské tělo hodili tygrovi. Když bylo po všem, nabídli svámímu uctivě jídlo. Ten si ale kladl ještě další podmínku: může jíst jenom v takovém domě, kde mají alespoň jedno dítě. A oni teď žádné dítě nemají! Tu vzala královna nůž, přistoupila ke svámímu a rozhodně pravila: „Asi za pět měsíců čekám další dítě, jestli mi nevěříš, tady je nůž, otevři můj život a přesvědč se. My žijeme v pravdě a svůj slib plníme.“ Nato svámí přikývl a povídá: „Dobrá, zavolej tedy svého syna, ať přijde se mnou pojíst.“ Manželé nic nechápali, ale svámí trval na svém. „Zavolejte vašeho chlapce!“ Zavolali tedy nesměle jeho jméno a chlapec, kterého před chvílkou vlastní rukou usmrtili, přiběhl živý a zdravý. Svámí se celý proměnil, jako by

byl samo Světlo a poželhal jim řka: „To já jsem hrál s vámi celou tu hru, ale obstála jsi, dcero moje, a tím jsi dosáhla nesmrtelnosti.“

CESTA AUTOBUSEM

Putovali jednou žák a Mistr. Žák řekl Mistrovi: „Přijíždí autobus, jsi unaven, nesvezeme se kousek?“ Ten však odvětil: „Nevidím žádný autobus.“ „Ale ano, podívej, už je nedaleko,“ nedal se žák, avšak Mistr se jen usmíval. „Jaký přijmeš trest, přesvědčím-li tě, že nemáš pravdu?“ „Políček na tvář,“ odpověděl žák. Když autobus za chvíli přijel, žák znovu pobídl Mistra, aby nasedl. „Vždyť mi ukazuješ dveře, kde je autobus?“ Žák ukázal na pneumatiky, volant, okna, ale Mistr stále neviděl autobus, ať žák ukázal na cokoli. Nakonec žák povídá: „Autobus neexistuje, uhoď mě do obličeje.“ „Jistě, kde je tvůj obličej,“ ptal se Mistr. „Vidím oči, nos, ústa, ale žádný obličej. Právě tak není autobus, je to jen název shluku věcí. Také ty nejsi tělo, za které se považuješ, jsi něco jiného. Fyzické tělo je kombinací prvků, ale ty jsi někdo jiný.“

Pastýř koz našel jednou v lese opuštěné lví mládě. Vzal je k sobě domů a položil vedle kůzlat. Ráno se lvíče napilo od kozy a zůstalo už pohromadě se stádem. Chodilo s ním na pastvu, žralo trávu, prostě bylo jako jedno z nich. I jeho povaha se vyvíjela jinak, vůbec se nechovalo jako lev. Když se kozy něčeho polekaly, polekalo se lvíče také a prchalo. Až se jednou objevil na pastvě velký, dospělý lev. Kozy se polekaly, začaly utíkat a lvíče s nimi, také celé vystrašené. Lev se tomu velice divil. Dohonil lvíčka, řekl mu: „Co tu děláš, bráško?“ „Bojím se tě,“ řeklo lvíče, „ty jsi lev a já musím před tebou utéci, jinak mě sežereš.“ „Ale ty jsi přece taky lev!“ „Já? Já jsem přece kůzle!“ Velký lev zavedl lví mládě k vodě a donutil je, aby se podívalo na svou podobu, jak ji odrážela vodní hladina. „Komu se podobáš, kozám, nebo mně? Kozy mají rohy, ty je nemáš. Mají velké uši, ty je máš malé jako já. Nebo se podívej na svoje nohy a na jejich!“ Lvíček skutečně nemohl najít na sobě nic, co by se v nejmenším podobalo kozám. „Takže já jsem skutečný, opravdový lev? A já hlupák jsem utíkal za kozami!“ Sebral se a odešel s velkým lvem do lesa.

V DOBŘE UVÁZANÝ VELBLOUD
 elkou část rozlohy Indie zabírá poušť. Lidé se tu živí chovem velbloudů, někteří velbloudáři jich mají

i několik set. Jsou to nomádi, kteří putují od vesnice k vesnici. Velká stáda se nesou pouští i s malými velbloudátky. Večer se musí celé stádo dobře přivázat, aby se v noci žádný velbloud nezatoulal. Velbloudáři jsou tak zruční, že dokáží večer co večer rychle přivázat třeba i dvě stě zvířat. Pak velbloudi celou noc spokojeně leží na písku. Je klid, zapadlo slunce, přešlo úmorné vedro a večer je příjemně chladivý. Velbloudáři se sesednou kolem ohně, popíjejí velbloudí mléko a vyprávějí si. A co se nestalo. Jednoho večera chyběl kousek provazu a jednoho velblouda nemohli přivázat. I vypravil se majitel do nejbližší vesnice s prosbou o pomoc. Jeden vesničan mu však místo pomoci pohotově poradil: „Přivaž ho jako každý den.“ „To právě chci,“ ohradil se velbloudář, „ale chybí mi ten kousek provazu!“ „Jen jdi k tomu velbloudu, chyt' ho jako obvykle za kroužek v nose a rukama dělej pohyby jako jindy, pečlivě utáhni uzel, najdi kámen a tluč jím do kůlu, ke kterému velblouda přivažuješ, přikaz mu jako každý večer, ať si lehne. A můžeš jít pokojně spát.“ Velbloudář udělal všechno přesně tak, jak mu vesničan poradil. A opravdu, velbloud zalehl na písek i s pomyslným lanem a celou noc se ani nehnul. Jako by byl opravdu přivázaný. Ráno velbloudáři rychle odvázáli celé stádo, sbalili zboží a chystali se na další cestu. Jen ten jeden velbloud zůstal ležet. Majitel ho volal, ale marně, zvíře se ani nepokusilo vstát. Velbloudáři to bylo divné a nakonec mu nezbylo nic jiného, než se znovu vypravit za chytrým vesničanem. „No, co bys dělal,“ smál se ten muž, „musíš ho zase odvázat, když jsi ho večer tak dobře přivázal.“ A tak velbloudář přišel

k velbloudovi, předstíral, že vytahuje kolík, rozvazuje uzel... velbloud se zvedl a honem pospíchal za ostatními.

SILNÝ KOŽICH

Jednou přišla velká voda a záplavy. Na břehu stáli dva silní muži a snažili se z vody vytahovat kusy dřeva, které nesla divoká řeka. Najednou viděli, jak tam plave nějaký kožešinový kabát. Proud ho rychle unášel. Bylo to dost daleko od břehu, skoro uprostřed řeky. Jeden z mužů, velký silák, si řekl: „Takový pěkný teplý kožich, hodil by se a já ho dostanu.“ Skočil do řeky a plaval a plaval. Vzdálenost mezi ním a tím kabátem se zmenšovala, až muž najednou s úlekem poznal, že to není kabát ani deka, ale živý kožich! Plaval tam silný medvěd. A ten medvěd ho objal... Zápasili spolu tvrdě, vždyť šlo oběma o život. Ten na břehu na přítele volal: „Když se ti nedaří kabát přitáhnout, tak ho nech, nech už toho, radši se vrať!“ Ale tonoucí mohl jen křiknout: „Já bych ho, kamaráde, moc rád nechal, ale on už nechce nechat mne.“

Žil jeden chudý člověk, který se živil lovem. Jednou se do lesa vydal král, a když spatřil chatrně oblečeného chudáka, ptal se: „Vypadá to, že máš nouzi. Čím se vlastně živíš?“ Ubožák na to, že nemá práci, a proto loví. Král mu řekl: „To nedělej. Nezabíjej ta bezbranná zvířata. Daruji ti kus lesa a budeš moci dobře žít z jeho užitku.“ Dal mu velký kus lesa v místě, kde rostly santalové stromy. Santalové dřevo je velice vzácné a drahé. Chudák byl šťastný a hned se dal usilovně do práce. Ale jak! Začal stromy kácet a pálit je. Vyráběl z nich dřevěné uhlí a chodil je prodávat. Voňavé santalové dřevo proměňoval na obyčejné uhlí! Když po roce zavítal král opět do těchto míst, co nevidí. Muž tam sedí, zase jako nuzák, a les je pryč. Král se podivil a ptal se, jak se mu vede, a muž odpověděl: „Moc dobře. Děkuji ti pane, ale nemáš pro mne ještě kousek nějakého lesa?“ „Jak to, že jsi zase chudý? Vždyť jsi dostal les plný santalového dřeva.“ Muž na to: „Ano, děkuju uctivě, byla to ale tvrdá práce. Všechny stromy jsem musel pokácet, nadělat dřeva, pálit je na uhlí a to uhlí pak prodávat.“ „Ale nemusel,“ povzdechl si král, „vždyť jsi ho mohl využít docela jinak, a takhle jsi své bohatství promarnil.“

MIRA

V jedné královské rodině v indickém Radžastánu se narodila dcera. Od dětství byla velice duchovně založe-

ná. Ve věku dvanácti let se stala žákyní duchovního učitele-jogína, dostala od něj mantru a různá cvičení. Každý den také chodívала tančit a zpívat do Krišnova chrámu. Tancem a zpěvem uctívала a oslavovala Boha Krišnu. Po čase Mira dospěla v krásnou mladou dívku, ale když přišlo na vdávání, svatbu odmítla. Říkala: „Já už jsem přece vdaná, vyvolila jsem si boha Krišnu za svého milého.“ Rodiče ji však nechápali a nakonec ji k sňatku přinutili. Odešla se svým mužem do východní části země. Ale nebyli šťastni. On jí nerozuměl a ona s ním nechtěla žít. Toužila denně meditovat a navštěvovat Krišnův chrám, a to bylo po svatbě nepřijatelné, tak se trápila a soužila. Manžel žil v nevědomosti, byl to krutý člověk a nakonec se rozhodl, že když není po jeho, stůj co stůj se Miry zbaví. Dal naplnit číši jedem a přikázal sluhovi, aby ji předal Miře. „Řekni, že je to dar od jejího učitele a že musí nápoj vypít,“ poručil zpupně. Ale co se nestalo. Mira vypila pohár s velikou úctou a láskou k Bohu a začala na oslavu gurua tančit. Jed jí ani trochu neublížil! Po nějakém čase se její muž znovu pokusil připravit ji o život. Donutil služebnictvo, aby do nádherného koše s květinami ukrylo jedovatého hada a koš opět vydávalo za Krišnův dárek. Mira odkryla víko... a uvnitř mezi květy ležela zlatá soška Boha Krišny. Had nikde. To už Miřin muž - král - nemohl vůbec pochopit. Před její komnatu postavil stráž a sluhové museli hlásit vše, co se uvnitř dělo. Jednou o půlnoci strážě zaslechli, jak Mira s někým promlouvá. Okamžitě běžely pro krále. Král přišel ke dveřím, v ruce ostrý meč, naslouchá... a opravdu, Mira s někým hovoří. Po-

padl ho velký vztek. Rozrazil dveře a křičí: „S kým to mluvíš?!“ Ona mírně pravila: „Se svým milým přece.“ „A kdo je to?“ „Kdo jiný než Pán Krišna.“ „Jak to? Nikoho nevidím!“ „Nemůžeš ho spatřit svýma očima, musel bys mít jiný zrak.“ Král si pomyslel, že Mira zešílela a chtěl jí na místě srazit hlavu. Vykřikl: „Připrav se, Miro, zabiju tě!“ Ona klidně vstala z lůžka a proměnila se ve čtyři Míry. Pak se lehce uklonila a řekla: „Ano, králi, jsem připravena zemřít, zabij tu Miru, která ti patří.“ Meč mu vypadl z ruky. Konečně nazřel svoji omezenost a nevědomost. Padl na kolena a prosil svoji Miru za odpuštění.

1) Krišna - inkarnace boha Višnu, jedna z hlavních postav Bhagavadgíty, základního textu hinduismu

JAK SE PŘEL VIŠNU S LAKŠMÍ

Indický bůh Višnu je ochránce vědění a moudrosti, Lakšmí je bohyně úspěchu, štěstí a bohatství. Jednou tak seděli spolu a hovořili o tom, kdo z nich je důležitější. Lakšmí říkala: „Když budu chtít, všechny tvé žáky přetáhnu k sobě. Když já vstoupím, ty budeš muset ustoupit.“ Višnu tvrdil, že všichni jsou oddáni jemu. A tak se domluvili, že vyzkoušejí svou moc. V blízké vesnici žil kupec, o kterém se říkalo, že je skutečným bhaktou, oddaným Bohu a tím i všem svámíjům. V Indii je vždy čtyři měsíce v roce období monzunových dešťů a

v této době mohou potulní mniši a svámíjové zůstat na jednom místě. Ten oddaný kupec byl zvyklý poskytnout vždy nějakému svámímu přístřeší a pořádat satsangy ve svém domě. Višnu se přestrojil za mnicha a vešel k němu. Vypadal jako velký učitel a kupec byl opravdu rád. Zval ho srdečně, aby u něho zůstal celé čtyři měsíce. A svámí řekl: „Podívej se, když já někde složím svou pokrývku a zavazadlo, pak po celou dobu dešťů z toho místa nesmím odejít a to je velice přísné pravidlo. Ať se stane cokoli, nesmíš mi poručit, abych opustil místnost. Když mi to slíbíš, zůstanu - jinak ne.“ Obchodník samozřejmě souhlasil. Prohlásil, že všechno zařídí. Má místa dost, ne čtyři měsíce, ale čtyři roky nemusí svámí odejít. Ujal se zavazadel a odnesl je do velkého a krásného pokoje. Druhý den se objevila Lakšmí. Oblečena jako maharání, držela v ruce lotosový květ a byla velmi krásná. Obchodník poznal, že ta žena je něco úplně zvláštního, snad jako svámí nebo bohyně. Uklonil se před ní a ptal se, co pro ni může učinit. „Hledám přístřeší, ale napřed bych prosila nalít trošku vody. Piju jen ze svého poháru.“ Sáhla do brašny a vytáhla zlatý kalíšek, napila se a hned ho odhodila, jako by byl papírový. Pak se chtěla napít znovu a vyndala další zlatý pohár. Obchodník žasl a začal roztávat. Pomyslel si, když tu zůstane, jak já zbohatnu! Za chvíli chtěla jíst, a opět na svém zlatém nádobí. „To je taková moje zvláštní schopnost,“ říkala, „nikdy neužívám žádnou nádobu dvakrát a jím a piju jen ze zlatých nádob. Vždy je odhodím a zlaté nádobí stále přichází.“ Kupec ji hned začal lákat k sobě: „Prosím, zůstaňte tady, co mohu pro vás

udělat?“ „Ano, ráda zůstanu, ale jen když mne ubytuješ v tom velkém pokoji.“ „Tam už jeden svámí je,“ lekl se obchodník. „Dobře, nevadí, když nemohu být tam, najdu si něco jinde,“ měla se Lakšmí k odchodu. „Počkejte chvíli,“ řekl kupec a běžel poprosit svámího Višnu, jestli by se nepřestěhoval do druhého stejně nádherného pokoje. Ale Višnu trval na svém, a Lakšmí také nechtěla žádný jiný, byť sebekrásnější pokoj. Obchodník Višnu marně přesvědčoval, až nakonec skoro křičel: „Okamžitě opusť můj dům, jinak zavolám stráže, je to přece můj dům!“ A tak Višnu Bhagaván¹ vzal své věci a odešel. Kupec běžel pro Lakšmí. Ale ona ho odmítla: „Nepůjdu, nemohu ti vůbec důvěřovat. Jen kvůli těm zlatým nádobám jsi vyhnal toho svámího. Kdyby přišel někdo, kdo by uměl rozhazovat diamanty, tak vyhodíš i mne. Jdu taky pryč.“ A šla. A když se pak za vesnicí setkali, zeptala se Lakšmí Višnu: „Čí sluhou je ten oddaný kupec, sluhou iluzí, nebo sluhou poznání?“

1) Bhagaván - Bůh, nejvyšší

K PŘÍBĚH KRÁLE HARIŠČANDRY
dysi v sajtuze - zlatém věku - žil král Maharadža Hariščandra. On sám si říkal Satjavadi Hariščandra - Ten, kdo následuje pravdu. Měl ženu, syna a velké království, byl známý jako moudrý a bohatý král. Jednoho dne ze soucitu k chudákům vyhlásil, že v jeho království

nesmí nikdo trpět a hladovět. Každý musí dostat alespoň čas od času najíst. Jenže, nikdy nevíme, kdy a jak budeme podrobni zkoušce. A tak přišel i den zkoušky krále Hariščandry. V zahradě paláce se jednoho večera objevil jelen. Okusoval poupata a dupal po záhonech, až zahradník vzal hůl a chystal se ho vyhnat. Tu náhle jelen zmizel a místo něho tu stál starý, bělovlasý riši s dlouhým vousem. A hned poslal zahradníka za králem, ať mu vyřídí, že není žádný Satjavadi Hariščandra. Protože on, riši, tu sedí už sedmý den a nikdo se nestará, jestli má co jíst a pít. Zahradník předal svému králi vzkaz a toho to velice zarmoutilo. Běžel do zahrady, omlouval se starému muži a ptal se, čím mu může posloužit. Riši řekl: „Dobrá, můžeš svou chybu napravit, mám dceru a chci ji provdat. Ale než se tak stane, slib mi něco, pak teprve půjdu a vezmu si od tebe jídlo.“ Král přijal jeho podmínku a na znamení přísahy vstoupil do řeky, nabral vodu do dlaní a slíbil, jak si riši přál: „Všechno co mám, své království a všechnen majetek, který mi patří, obětuji tvé dceři.“ Byl z celého srdce přesvědčen, že skutečně lehce obětuje všechno, co má. A riši dodal: „K tomu přidáš ještě šedesát zlatých mincí.“ Král souhlasil se vším a pozval rišiho k jídlu. Ale stařec se ohradil: „Jak mě můžeš zvat do paláce, který ti nepatří? To vše už je přece majetek mé dcery. Seber se a opusť dům! Ale nezapomeň na těch šedesát mincí.“ Král mu chtěl zlato hned dát, ale riši zase nesouhlasil: „Královské peníze nejsou tvé peníze, tady už ti nepatří nic.“ A tu král viděl jediné východisko. Aby splatil tento dluh, bude muset prodat sebe, ženu i syna. Odešli všichni

z paláce v Ajodhji a putovali do Káší. Riši spěchal s nimi a stále pobízel krále k plnění slibu, stále ho upomínal o slíbených šedesát mincí. V Káší na tržišti král prodal syna docela snadno, ale královské manželze dlouho nikdo koupit nechtěl. Nakonec královnu koupila majitelka veřejného domu a krále nějaký muž nižší kasty, který měl na starosti čištění záchodů. Riši konečně dostal svých šedesát mincí a zmizel. Královna nebyla taková, aby mohla dělat nevěstku, a vůbec nechtěla v nevěstinci zůstat, tak ji majitelka prodala dál. Stala se služebnicí v chrámu. Měla na starosti péči o květiny na oltáři. Nosila jim čerstvou vodu z blízké řeky a zalévala je. Mladý princ, ještě dítě, byl prodán do stejného chrámu. Jeho povinností bylo v zahradě denně trhat čerstvé květy a zdobit jimi oltář. Tak se matka se synem setkali a žili spolu docela šťastně. Kněz jen stále připomínal královně, že se v žádném případě nesmí dotknout nikoho z nižší kasty a nikoho, kdo má s lidmi nižší kasty něco společného. Tak plynul čas. Muž, který krále koupil, si ho velice vážil a nabídl mu, že může jít sám, stranou od jeho rodiny, která patřila k nižší kastě. Král tedy chodil s jídlem k řece. Jednoho dne v ta místa přišel starý mnich a řekl králi, že umírá hlady. Král věren svému slibu, že v jeho zemi nesmí nikdo nikdy strádat hladem, mu přenechal svůj oběd. Jenomže hladový mnich přicházel denně. Po čtyřiceti dnech, kdy vlastně nevzal do úst, byl už král velice zesláblý. A přitom každý den musel těžce pracovat. Manželka muže, který ho koupil, ho neměla ráda, byla hrubá a zlá, dávala mu tu nejhorší práci a neustále mu spílala. Každý den musel přinašet

vodu pro dobytek ve velikých vědrech. Jednou mu dala zvláště velkou nádobu. Nabral vodu, ale jak byl slabý, už nádobu nedokázal zvednout. Tak tam stál na břehu a čekal, jestli půjde někdo kolem, kdo by mu pomohl. Vtom přicházela po druhém břehu královna. Vypadala docela jinak, než jak ji znával, šaty měla potrhané a král si nevěštl, že je to jeho žena. Ptala se ho, kdo je a co tam u vody dělá. On jí všechno vypověděl, a tak se nakonec poznali. Ale nepřekročili příkazy, které dostali od svých majitelů. Královna nemohla pomoci svému muži králi, protože se nesměla dotknout nikoho, kdo se stýká s nižší kastou. Pomohla mu však přeci, alespoň radou. Ať vstoupí do řeky, až mu bude voda sahat po ramena, pak nádobu snadno zdvihne a vysadí si ji na záda. Král se o to pokusil, ale sotva došel na břeh, zatemnělo se mu slabostí před očima, upadl, voda se vylila, nádoba praskla a rozpadla se na několik střepů. Když přišel domů, pánova žena se rozlítla. Vyhrožovala mu, že ho dá její muž pověsit, nádoba prý byla vzácná památka. Její muž ale věděl, kdo je král, velice se za ženino chování omlouval a slíbil mu takovou práci, aby se ženou nemusel ani promluvit. Poslal krále na hřbitov vybírat pohřebné. Každý, kdo chtěl připravit hranici na spálení těla nebo vykopat hrob, musel zaplatit čtyři rupie. Mezitím se však stalo něco nečekaného. Zatímco královna nabírala u řeky vodu, její syn trhal v zahradě květiny. Ale v keři byla ukrytá kobra, chlapce uštkla a ten na místě zemřel. Královna byla zoufalá, velice trpěla. Dokonce neměla ani kousek látky, aby alespoň zabalila mrtvé tělo, neměla nikoho, kdo by jí pomohl, a už vů-

bec neměla čtyři mince na poplatek na hřbitově. Vyda-
la se tam proto tajně v noci a doufala, že se jí podaří
princovo tělo pohřbít. Král však byl poslušný a sám
k sobě velmi přísný, neodcházel ze hřbitova ani v noci.
Viděl královnu přicházet, opět ji nepoznal, a teprve
když mu vyprávěla, kdo je a proč přichází, pochopil, že
jde pohřbít vlastního syna. Ale ani tak ji bez placení ne-
mohl nechat vykopat hrob ani spálit tělo. Pokusil se jí
pomoci radou, tak jako ona pomohla jemu u vody. Ať
jde žebrot, až přinese mince, bude moci tělo prince po-
hřbít. Královna poslechla. Vrátila se druhou noc, avšak
jen se třemi rupiemi, více se jí sehnat nepodařilo. Tu
nabídla králi za čtvrtý peníz vlastní hlavu. Král souhla-
sil, vytáhl meč... ale v tom mu kdosi zadržel ruku a
ozval se hlas: „Zadrž králi! Už jsem tě dost zkoušel. Ted'
vím, že jsi skutečný Hariščandra. Já jsem ten jelen z krá-
lovské zahrady, i ten starý riši, i mnich, který si bral tvé
jídlo, i had, který uštkl tvého syna. Zproštuji tě tvého
slibu. Tvá sláva bude sahat do všech dalších věků. Vždy
a všude budeš známý jako věrný následovník pravdy,
jako Hariščandra, a dostane se ti místa, jakého se i sku-
tečným jogínům dostává velmi zřídka.“

1) Riši - mudrc Mladý princ, ještě dítě, byl prodán do stejné-
ho chrámu.

Byl jeden člověk a ten byl velice chamtivý. Měl spoustu peněz a zlata a ovšem měl o svůj majetek strach. Pořád hledal nějaké místo, kde by byl jeho poklad v bezpečí, aby mohl být klidný. Jednou přišel na nápad. Vykopal si ve zdi otvor a poklad uložil dovnitř. Před to místo postavil postel, aby měl své bohatství stále po ruce. Byl tak posedlý mamonem, že v jednom kuse šetřil. V zimě netopil, skoro nejedl, když už bylo nutné zaplatit, skuhral, že nemá čím. Ale každému jednou vyprší jeho čas, a tak se přiblížila i lakomcova poslední hodinka. Umíral ve velkém utrpení, přátelé, rodina, všichni stáli okolo lůžka a nemohli mu pomoci. Vtom někoho napadlo, jestli by se mu neulevilo, kdyby odkázal nějaký svůj majetek ve prospěch nemocných a chudých. Až v tuto chvíli lakomec svolil. Těžce zvedl ruku a ukázal směrem k zazděnému pokladu. Jeden ze synů to však pochopil tak, že otec chce naznačit, že všechn majetek uložil do stavby domu. Umírající se znova pokusil ukázat na místo schovaného pokladu, ale zas nikdo nerozuměl. Nakonec po dlouhém utrpení skončil, aniž mohl nahromaděným bohatstvím prokázat ostatním jakékoli dobrodiní, komukoli prospět.

JAK SE DOSTAT PŘES VODU

Žili jednou tři bratři. Jeden pracoval jako dělník, druhý byl umělec a třetí se stal jogínem. Jenže ne pra-

vým jogínem, nýbrž takovým, co se pořád snaží dostat nějaké nadpřirozené schopnosti. Chtěl umět chodit po žhavém uhlí, po vodě, vznášet se ve vzduchu a tak. Každý měl svou cestu a osud je časem rozdělil. Po mnoha letech se všichni tři sešli na břehu široké řeky, ale po tak dlouhé době se nepoznali. Stáli tam a potřebovali se dostat na druhý břeh. První přešel po hladině suchou nohou. Druhý si připravil člun. Třetí ho požádal, aby ho za dvě rupie svou loďkou převezl. Když se ocitli na druhém břehu, dali se do řeči. První vyprávěl, jak dlouho mu trvalo, než se svému umění naučil. Musel usilovně cvičit téměř dvacet let a teď to poprvé zkusil. Druhý povídal, že takový člun vyrábí více než týden. A třetí pravil: „To já jsem vydělal ty dvě rupie za půl hodiny a snadno jsem si mohl zaplatit převoz.“ Není třeba dvacet let práce, aby se člověk dostal přes řeku.

NEJLEPŠÍ STŘELEČ

Za starých časů žil v Indii velký mistr lukostřelby. Byl učitelem královských synů a jeho výcvik ve střelbě byl velmi tvrdý. Jednou chtěl své žáky vyzkoušet. Zavedl je do lesa. Ukázal na nejvyšší strom a povídá: „Tam, na vrcholu tohoto vysokého stromu, sedí pták. Musíte ho sestřelit šípem tak, aby vám padl k nohám.“ Pak se zeptal nejlepšího z nich: „Vidíš vršek stromu a vidíš toho ptáka, jak na něm sedí?“ „Nevidím ani strom, ani jeho vršek. Vidím jen, že pták leží sestřelen u tvých nohou.“ Tak zněla odpověď nejlepšího žáka.

Žil jeden člověk a byl to veliký hříšník. Těsně před smrtí potkal světce. „Co mě čeká, gurudéve?“ začal se strachovat. „Celý život jsem páchal jeden zločin za druhým. Mohu vůbec počítat s vykoupením s takovou minulostí? Slyšel jsem ovšem, že setkání s gurudévem může očistit a vykoupit i největšího hříšníka. Je to pravda?“ „Tvůj čas vypršel, chlapče, a zánik číhá na tvé tělo,“ řekl gurudév. „Ale víš co? Dám ti mantru. Dobře si ji zapamatuj a opakuj si ji. Zanedlouho pošle Jámárádža¹ pro tebe své posly. Odvedou tě k němu, bůh smrti se podívá do soupisu tvých činů a co uvidí? Jeden hřích vedle druhého! Hlava mu z toho půjde kolem. Pak si ale všimne, že v poslední chvílce života jsi potkal mne a řekne: „Tos' měl teda štěstí! Daršan gurudéva² ti dává právo vyslovit přání. Můžeš si přát, co chceš.“ A ty řekni, že si přeješ, aby tě pustili za mnou, že se se mnou chceš znova setkat. Musí ti to povolit. Uvidíš mě tam tak, jako mě vidíš tady. Jsem přítomen vždy a všude. Posadím tě vedle sebe a nikdo si tě netroufne odvést. Strážé také nesmějí odvést obžalovaného, dokud k tomu soudce nedá příkaz. A jak vedle mne budeš sedět, smyjí se tvé hříchy...“

1) Jámárádža - bůh smrti

2) Daršan gurudéva - setkání s guruem

Jednou nějaký člověk přišel do ášramu a chtěl se stát žákem velkého, skutečně dokonalého mistra. Mistr pravil: „Dobrá, drž maunu¹. Za rok můžeš říci jen dvě slova,“ a odešel. Celý rok, celých dvanáct měsíců, tři sta šedesát pět dní, ten žák nesměl promluvit a na konci té dlouhé doby mlčení směl říci jen dvě slova. Po dvanáct měsíců čekal na chvíli, kdy bude smět promluvit, a když se konečně dočkal, povídá: „Jídlo - studené.“ A zase musel držet celý rok maunu, čekat celých dlouhých dvanáct měsíců, aby mohl říct dvě slova. Řekl: „Postel - tvrdá.“ A čekal dál, až bude zase smět promluvit. Celou tu dlouhou dobu trpělivě čekal, všechno to vydržel až do konce třetího roku, pak řekl jen: „Já jdu.“ A odešel. Jen to.

1) Mauna - mlčení řeči i mysli, koncentrační cvičení

UČENÍ LUKOSTŘELBĚ

Guru Drónačárja učil pět mladých chlapců - Panduvců - lukostřelbě. Slíbil, že zasvětil do tohoto umění jen je, urozené syny, a nepřijme žádné jiné žáky. Jednou však k němu přišel chudý chlapec z horského kmene. Jmenoval se Ekalavja. Padl před Mistrem na zem a upřímně jej prosil, aby ho guru také přijal a obdařil uměním lukostřelby. Guru Drónačárja byl velice přísný

a tvrdý, ale ve svém nitru byl nesmírně laskavý a soucitný, plný lásky ke všem. Slovy chlapce hrubě odbyl: „Běž pryč! Tebe já učit nebudu!“ Ale poznal jeho oddanost a usídlil se v jeho srdci. Pravý guru dokáže svou milostí probudit v žáku Poznání, i když je mu jinak vzdálen. A tak sice Panduovci nepochopili nic, ale Ekalavja okamžitě porozuměl, jaké milosti se mu dostalo. Klesl před Mistrem, setřel prach z jeho nohou a sám odešel do lesů. V lese upravil krásný oltář, umístil zde sošku svého milovaného učitele. Pravidelně se klaněl, uctíval Mistra a začal se cvičit v lukostřelbě sám. Guruovou milostí byla jeho mysl stále upřena k uctívání gurudéva. A tak se zakrátko stal ve střelbě lukem opravdovým mistrem. A stalo se, že se jednoho dne Panduovci vydali do lesa. Jejich pes zaběhl daleko, právě do míst, kde Ekalavja pobýval. Pes štěkal a Ekalavja na něj vystřelil rychle za sebou několik šípů. Ale nijak mu tím neublížil, jenom mu šípy úplně zacpaly tlamu. Pes se vrátil k Panduovcům a ti se velice podivili. Kdo by mohl být ještě mistrnější než oni sami? Drónačárja navrhl, aby se vydali tím směrem, odkud pes přiběhl. V hloubi lesa spatřili chudého chlapce, jak se před sochou gurudéva cvičí v lukostřelbě. „Kdo jsi, co tady děláš a kdo tě vůbec naučil takovému umění?“ ptal se Mistr. Když ho Ekalavja spatřil, padl před ním na zem, sepal ruce a povídá: „Pane, ty jsi ten, který mne učí. Svou milostí jsi mne obdařil tímto uměním.“ Gurudéva velmi potěšila jeho slova. Pln lásky položil ruku na jeho hlavu a řekl: „Ano synu, vpravdě jsem ti předal dar umění lukostřelby. Ale sluší se, abys ty mi nyní dal Gurudakšinu¹.“ „Pane, mé

tělo, má mysl, řeč, majetek, to vše je tvé. Jsem tvůj sluha," pravil svrchovaný bhakta Ekalavja. Mistr Drónačárja viděl dokonalou oddanost žáka a vážně pravil: „Dobrá, pak mi tedy obětuj palec pravé ruky.“ Bez pravého palce nelze střílet z luku, ale Ekalavja nezaváhal a bez rozmyšlení si palec usekl. Nepřišla mu na mysl žádná pochybnost, naopak cítil se poctěn velikým Mistrovým požehnáním. Byl šťasten, že mu gurudév prokázal tak svrchovanou milost a přijal jeho oběť. Drónačárja z celého srdce požehnal svému žáku a pravil: „Dosáhneš nesmrtelnosti, synu.“ A tak díky guruově milosti došel Ekalavja jednoty s Brahmou a jeho jméno je nesmrtelné dodnes.

1) Gurudakšina - odměna duchovnímu učiteli

*Božské
zrcadlo*

Jeden muž ušetřil několik rupií a rozhodl se, že si za ně pořídí zrcadlo. Moc po něm toužil. Protože už špatně chodil, požádal souseda, aby mu nějaké pěkné zrcadélko koupil v blízkém městě. Celý den se na své nové zrcadlo těšil. Říkal si, jak se pěkně celý uvidí a bude se moci zhlížet každý den. Jeho soused se vrátil a podává mu malý, tlustý balíček. „Co to je?“ divil se muž. „Přinesl jsem ti, o co jsi mne žádal. To je Bhagavadgíta, kniha o Bohu, zrcadlo, ve kterém se můžeš uvidět celý a všechno se o sobě dozvíš.“

UBOHÝ BAMBUS A PAVÍ PERA

Mezi nádhernými květinami rostl v rohu Mistrovy zahrady bambus. Mistr pečoval o všechny rostliny stejnou měrou a denně je zaléval. Jenom bambus, protože nepotřebuje tolik vody, přicházel trochu zkrátka. Říkal si: „On se o mne tak moc nestará. Okoloidoucí lidé obdivují květiny, a mne ne. To není spravedlivé. Mistr mne nemá rád.“ Bambus byl úplně zoufalý. Jednou se procházel zahradou páv a posadil se blízko bambusu, přičemž o něj zavadil svým duhovým vějířem. Tu se bambus rozhodl, že si vyleje srdce, a povídá: „Musím ti něco říci, já jsem tak nešťastný!“ „No,“ řekl paví ocas, „já taky...“ „Nejdříve vyslechni ty mne, prosím. Nikomu se nelíbím, nikdo mne nemá rád, představ si, i pro

Mistra jsem ten poslední.“ „No, s námi je to stejné,“ řekla paví pera, „máme stejné trápení, my jsme krásou toho páva a on o nás nikdy nepečuje - a co hůř, často nás i cestou poztrácí!“ „Jo, přesně tak mi je, jako vám,“ řekl bambus. Nakonec se smluvili, že půjdou za Mistrem, aby ho požádali o radu. Oba spustili najednou: „...my jsme ti poslední, ztraceni na konci, také chceme být obdivováni, aby všichni na nás hleděli s láskou, také chceme být květinami!“ „Ne,“ odpověděl Mistr, „vy nejste žádní nešťastníci, vy přece znáte a chápete smysl svého místa na zemi.“ „Ale my chceme lásku a obdiv ostatních!“ „Počkejte, přijde čas a nikdy už nebudete chtít být květinami,“ řekl nakonec Mistr. Neradi se spokojili s jeho slovy a cestou zpět ještě zehrali. Jednoho dne se páv otrěpal a pera spadla na zem. Ve stejné chvíli přišel Mistr a posekal bambus, protože zabíral místo. Tak tam leželi na zemi a naříkali: „My ubozí, teď jsme úplně ztraceni.“ Po chvíli přišel Mistr, vzal bambus a doma z něj vyrobil krásnou flétnu. Vzal i pera a malinko je upravil. Oboje zanesl do Krišnova chrámu. Flétnu dal do ruky boha Krišny, na hlavu mu posadil korunu z pavích per a pak se zeptal: „Tak co, ještě chcete být květinami?“ „Ale kdepak, už nechceme měnit, jak jsme šťastní! Květiny jsou jen na zemi u nohou a tak rychle vadnou, ale my, pera, zdobíme Krišnovu krásnou svatou hlavu a na bambusovou flétnu Krišna hraje, jaký máme krásný a vznešený úděl...“

VYPRÁVĚNÍ O DÉVPURIDŽÍM A MOCNÉM PÁNU THÁKUROVI

Jeden mocný pán z Khatu, jmenoval se Thákur, těžce onemocněl. Nepomáhala ani klasická medicína, ba ani ajurvédské¹ léčení. Byl tak slabý a vyčerpaný, že už jeho tělu nemohlo nic pomoci, žádný lék, a zbýval jen ten poslední, který vždy pomůže - smrt. Anebo lék přímo od Boha. V této chvíli se dověděl o Dévpuridžím a vzkázal do jeho ášramu, ať přijde. Dévpuridží byl velký Mistr, Boží inkarnace. Kolem něho se dělo mnoho nepochopitelných věcí; žil obklopen jedovatými hady a také divokými psy, se kterými hovořil, jako prašad² občas daroval věřícímu škorpióna. Tomu, kdo ho přijal, se proměnil v dlaní ve skutečný prašad. V Indii se říká, jdeš-li navštívit světce, nečekej, že obdržíš něco velkého, ať ti dá cokoliv, je v tom obsaženo vše - mír, láska, zdraví, moudrost, blahobyt, nesmrtelnost, požehnání. Je zcela lhostejné, čím tě obdaruje. Přijmi to. A tak Dévpuridží vzal trochu popela ze svého ohniště a poslal Thákurovi, ať ho rozmíchá ve sklenici vody a vypije. Ten neváhal. Jakmile tak učinil, úplně se uzdravil. Vrátila se mu všechna síla. Po jeho uzdravení se Dévpuridží sám k němu vypravil. Thákur ho vděčně očekával, ale zároveň byl na velkých rozpacích, jak vzácného hosta zabaví? Čím ho může uctít? Nakonec si řekl, ukážu mu, že jsem jemný a vzdělaný muž, mám přece svoji rozsáhlou a znamenitou knihovnu, to je něco, na co mohu být právem hrdý - tolik knih z celého světa! Když uvedl Dévpuridžího do místnosti s obrovským množstvím svazků vyrovnaných až ke stropu, Dévpuridží povídá: „Víš co,

prosím tě, nech mi přinést všechny ty knihy na dvůr, ať tam udělají jednu velkou hromadu.“ Thákur byl velice překvapen. Neodvážil se však světcovu přání odporovat a udělali vše tak, jak Dévpuridží žádal. Když pak chtěl petrolej a sirky, Thákur se vyděsil. „Ach můj Bože,“ říkal si, „ale když neposlechnu, budu zase nemocný...“ Dévpuridží vzal sirku a celou hromadu zapálil. Hromada okamžitě vzplála a on si liboval: „To jsou opravdu dobré knihy, je mi krásně teplo.“ Zato Thákur byl úplně bez sebe. Dévpuridží přesně věděl, jak Thákurovi je. Jak tak seděli nad doutnajícím popelem, povídá mu: „Sáhni tam, myslím, že tam nějaké knihy zbyly.“ A skutečně, svaté knihy, knihy o duchovních naukách, o Bohu, ty zůstaly nedotčené, všechny ostatní byly nenávratně ztraceny. Tak ukázal Mistr svému žáku, že mu není třeba tolika intelektuální potravý k dosažení opravdové moudrosti a pravého poznání.

1) ajurvéda - starý klasický způsob léčení v Indii

2) prašad - pokrm posvěcený obětováním

DAR SRDCE

Mistr a žák žili společně nedaleko za vsí. Žák byl velice oddaný a často se skláněl u nohou svého učitele se slovy: „Ó Pane, vše, co mám, ti patří - moje tělo, mysl i duše, hlavu bych za tebe dal.“ Jednoho dne se Mistr roznemohl, bolelo ho u srdce a cítil se velice slabý. Po-

žádal tedy svého žáka: „Potřebuji nové srdce, prosím tě, opatři mi ho.“ Žák se dlouho nerozmyslel a hned utíkal do blízké vesnice a poptával se různých lidí: „Můj milovaný Mistr má moc nemocné srdce, darujte mu svoje!“ Ale nikdo se k tomu neměl. Zašel tedy do chrámu; bylo tam mnoho věřících, všichni se modlili, ale na žákovu prosbu neodpovídali, jen se dívali jeden po druhém a mlčeli. Daleko za vesnicí potkal zoufalý žák chudého ševce a vyprávěl mu o své marné pouti. Sotva ho švec vyslechl, tak jak byl, bez bot, se rozběhl směrem k Mistrovu obydlí. „Počkej, alespoň se rozluč se svou rodinou,“ namítal žák. Ale švec prohlásil, že na to není čas a že může být důležitá každá vteřina. Společně tedy spěchali k učiteli. Učitel je přivítal a žák povídá: „To je člověk, který ti dá své srdce.“ „Děkuji ti, cítím se už mnohem lépe, tvůj šlechetný dar nepotřebuji, můžeš se v klidu vrátit domů,“ řekl učitel a poslal ševce s pozhnáním zpět do vesnice. Potom se zeptal žáka: „On byl jediný ze všech, kdo mi chtěl darovat srdce? Opravdu?“ „No ano, představte si to, Mistře,“ přisvědčil žák, „to je divné, takoví jsou lidé, kdo by to byl řekl?“ A Mistr povídá: „Ale vždyť ty jsi mi mohl nabídnout svoje vlastní srdce...“ „Ó ano, Pane, jistě bych tak učinil, ale teď už ho nepotřebujete, že ne?“ odpověděl oddaný žák.

VĚŘÍCÍ ATEISTA

Byl jeden člověk, který o sobě prohlašoval, že je ateista, to jest, že v Boha nevěří, že ho nikdy neviděl a tak.

Jednou se však dostal do úzkých - visí nad propastí, sil mu ubývá. Začal se vroucně modlit: „Ó Pane, nenechávej mne teď samotného, Bože, věřím, že se zjevíš.“ A Bůh přišel - objevil se docela blízko a praví: „Volal jsi mne, jsem zde. Jsem Bůh.“ „Teď v Tebe věřím,“ oddechl si ten člověk, „prosím, zachraň mi život, už jsem uvěřil, pomoz mi.“ „Opravdu ve mě věříš?“ „Ó ano.“ „A uděláš vše, co ti řeknu?“ „Jistě to udělám, Pane.“ „Pak se tedy pusť.“ „Hmm,“ člověk se podíval dolů do propasti, pak na Boha a zase pod sebe, „takový hlupák jak si myslíš zase nejsem.“ „Ale vždyť jsi slíbil, že uděláš cokoli, že ve mne úplně věříš...“ „Jednou ti bude devadesát let,“ povzdechl si Bůh, „budeš nemocný, nikoho už nebudeš mít a nikdo tě nebude mít rád, pak svolíš: „Bože, teď už jsem úplně zbytečný, vem si mě.“

SYN - HOST

Jeden žák chodil každý den ke svému Mistrovi. Ani jednou nevynechal. Mistr žil v docela malé chatrči na kraji lesa a žák se tam objevil pokaždé už v sedm hodin ráno, uctivě svého učitele pozdravil, pobyl s ním a potom teprve šel po své práci. Tak to chodilo mnoho let. Jednoho dne žák ráno nepřišel. Ukázal se až odpoledne. Poklonil se, a když se učitel zeptal, kde byl, odpověděl: „Víte, Mistře, měl jsem hosta. Musel však náhle odejít, tak jsem se s ním šel rozloučit. Proto jsem přišel pozdě.“ Ten host byl jeho vlastní syn, který zemřel. Žák viděl

všechny lidi jako poutníky, kteří se setkávají a rozcházejí, a své vlastní dítě jako hosta, kterého nemůžeme zadržet, když se vydá na další cestu. My lidé se setkáváme zde na zemi jako cestující ve vlaku, každý člověk má svou cestu, a tak nastoupí, a když přijde čas, zase vystoupí a ostatní cestující také většinou nepláčou a nehořekují, řeknou nashledanou, zamávají a popřejí mnoho štěstí...

JAK PŘIVÁZAT BOHA KRIŠNU

Malý Krišna byl velice živé a neposedné dítě. Když si hrál se svými přáteli, často prováděl všelijaké kousky. Někdy také chodíval za mlékačkami a kradl jim mléko. Mlékačky si stěžovaly jeho matce Jašódě, ale ta nechtěla nic slyšet, říkala: „Můj Krišna? Že by kradl? Ale ne, tomu nikdy neuvěřím.“ Jednou ale mlékačky Krišnu chyty přímo přičinu a uradily se: „Jašóda nám nikdy nedá zapravdu, musíme ho tady přivázat a zavolat ji, to jediné nám může pomoci.“ A začaly shánět, čím by malého Krišnu přivázaly. Ale co to, žádný provaz ani lano se nehodilo, jeden provaz byl krátký, druhý se přetrhl, ničím se nedařilo Krišnu spoutat. Tu jedna dívka povídá: „Už vím, je jenom jedna věc, kterou můžeme Krišnu uvázat, nic ji nemůže roztrhnout a je nekonečně dlouhá a nikdy se neztratí; tou věcí je láska.“ Jak to Krišna zaslechl, zvedl ruce a nechal se přivázat zcela dobrovolně k blízkému stromu. Jeho přátelé na

něj pokřikovali, ať uteče, přetrhne provaz a osvobodí se. Ale on povídá: „V celém vesmíru není nic, co by mne mohlo spoutat, jenom jediná věc - a to je láska, proti té nezmůžu ani já vůbec nic.“

HANUMAN A BŮH RÁMA STAVÍ MOST PŘES OCEÁN

Hanuman¹ vzal kámen a napsal na něj Ráma, což je jméno Boží, a vrhl ho do moře. A kámen se neponořil, zůstal tam, kam dopadl na vodě. To znamená: To srdce, kde je vepsáno Boží jméno, nepadne. Bůh Ráma chtěl také pomoci, vzal kámen a hodil ho do oceánu, ale kámen se ponořil až na dno. Ráma se zamyslel, já nemohu být nápomocný, cokoliv hodím, klesne pod hladinu, čím to je? A Hanuman pravil: „Ó Pane, ten, koho ty odvrhneš, ten nemůže překonat oceán nevědomosti. Tak ty nyní nepracuj, a jenom my budeme pokračovat!“ Tak postavili most na Srí Lanku.

1) Hanuman - slavná postava eposu Rámájána ; opičí generál

R JAK OREL GARUDA ZAPOCHYBOVAL

Ráma a Lakšmanan bojovali s démony. Démoni vystřelovali šípy otrávené hadím jedem a dvě z těchto

hadích střel zasáhly Rámu i Lakšmanana. V tom okamžiku oba upadli do hlubokého bezvědomí a kolem nich se vyrojili jedovatí hadi. Ráma a Lakšmanan byli nemocní na smrt a nikdo jim nemohl pomoci, všichni stáli bezmocně okolo. Vtom někoho napadlo zavolat Garuda. Garuda je obrovský orel a snad jediný může zasáhnout proti hadům. A tak poslali Hanumana do nebe, aby povolal Garuda na pomoc. Hanuman se vznesl vysoko do nebes a vrátil se na zem s orlem Garuda. Když se snášel Garuda k Rámovi, viděl ho ležet bezmocného, téměř v náručí smrti, a tu se v jeho srdci ozvala pochybnost, zdali to vůbec může být skutečný Bůh? Jak to, že potřebuje moji pomoc? Kdyby mne nebylo, jistě zahyne. Proč Ráma hrál tuto roli? Pro poučení ostatních, ale Garuda strašlivě zpychl, pocit vlastní důležitosti ho zcela zaslepil a zmátl. Pyšně odlétl, ale od této chvíle byl ztracen. Všechno ho přestalo těšit, ztratil klid, nemohl spát. Silou pochybnosti přišel o bhakti - lásku a oddanost k Bohu. Garuda velmi trpěl. Nyní to byl on, kdo si nemohl pomoci. Po dlouhé době vyhledal gurua Nárada a žádal o radu. „To, co tě postihlo, je jako těžká choroba a ty potřebuješ lék,“ řekl Nárada, „jinak budeš strádat ještě mnoho zrození. Já nejsem tak mocný, nemohu pro tebe mnoho udělat, ale jdi a porad se přímo se Šivou.“ Tak se Garuda obrátil na Boha Šivu¹; ale Šiva pravil: „Ani já sám ti nepomohu, tak zlá je to nemoc, ale poradím ti, tebe může vyléčit a tvoje trápení ukončit jen satsang s realizovaným guruem. Jdi do Himalájí, vyhledej tam pravého učitele, tak dojdeš klidu a míru.“ A tak se také stalo. Garuda na satsangu

získal zpět důvěru k Bohu a v jeho srdci se znovu probudila láska a poznání. Bůh je láska a láska je Bůh. Garudovi vytryskly slzy z očí, zase uviděl Višnu¹ a uslyšel jeho hlas, jak recituje slavné verše:

*Pane, Ty jsi můj otec i moje matka,
jsi mým bratrem i sestrou,
Ty jsi má moudrost i veškerý můj život,
blaženost, jsi mé všechno.
Ó Pane !*

1) Šiva - indický bůh, bůh „osvoboditel“ z trojice Brahma, Višnu, Šiva

V RADA PRO OPICI

Indii žije jeden práček, který si umí postavit velice důmyslné hnízdo. Je jemně utkané, docela jako svetr, a visí na stromech. Když je zima, je uvnitř teplo, a i v největších vedrech je v hníždě příjemný chládek. Ať přší sebevíc, ani nejmenší kapička nepronikne dovnitř, a protože hnízdo je celé oválné, ani ve velké bouři žádné vajíčko nevypadne. Dokonce je i velice bezpečné - visí totiž na tenké nitce na těch nejslabších větvičkách v koruně stromu. Slabounké větvičky neudrží ani hada ani vránu, kteří by si na vajíčkách rádi pochutnali. Jednoho dne bylo protivné počasí, přšelo a foukal studený vítr, pod stro-

mem seděla opice a třásla se zimou. Tiskla se ke kmeni a drkotala zuby. Všude kolem samá voda. V malém kula-
tém hnízdečku seděl ptáček a díval se na opici. Bylo mu jí
strašně líto, srdce mu přetévalo soucitem. A tak najednou
povídá: „Proč si nepostavíš vlastní domeček? Podívej se na
mne, jsem sice malý, mám jen dvě nožičky a zobáček, ale
jaké mám pěkné hnízdečko, chrání mne před každým po-
časím.“ Tak rozprávěl ptáček s opicí. Ta seděla a mlčela,
což ptáčka povzbudilo a pokračoval: „Bratře opičáku, ty
vypadáš skoro jako člověk - máš ruce, velké tělo, proč zby-
tečně trpíš? Postav si chaloupku, když někdo tak malý
jako já si umí vyrobit vlastní přístřeší...“ Ten ptáček to
myslel dobře, chtěl jí opravdu pomoci, ale v opici se
všechno vzepřelo: „Ty! Ty, takový malý, mi budeš radit!“
Opice skočila na strom, zlomila větev, shodila hnízdo,
rozcupovala je a mrštila s ním do kaluže. „Tady to máš,“
povídá. Bylo docela zbytečné radit té opici, jako je zbyteč-
né radit někomu, kdo radu nedokáže přijmout.

LÍNÝ ŽÁK

Žili jednou spolu Mistr a žák v malé chaloupce.
Mistr byl velice laskavý, měl milující srdce, a ať učinil
cokoli, vždy to bylo jen pro dobro jeho žáka. Žák byl
ale ve své podstatě veskrze líný a hluboko ve svém srdci
žáril na dokonalost svého učitele. Proč právě on je
Mistrem? Čím to je? A proč já mu mám sloužit? Tako-

vé a podobné další myšlenky se mu často honily hlavou. Ať po něm Mistr chtěl třeba i maličkost, vždy mu to trvalo nekonečně dlouho, než mu s reptáním vyhověl. Jednoho večera Mistr meditoval v chatrči, žák už ležel a skoro usínal. Učitel se rozhodl, že se před spaním půjdou projít, ale protože celý den poprchávalo, poprosil žáka, aby se podíval ven, jestli právě neprší. Tomu se však nechtělo ani pohnout, jeho lenost byla silnější než on sám, a tak povídá: „Mistře, podívejte, pod vaši postel právě vběhla kočka, která se vrátila z venku. Pohladte ji, když bude mokrá, tak venku dozajista právě prší.“ Tak strašný to je lenoch, pomyslel si pro sebe učitel, ale nahlas řekl: „Dobrá tedy, tak nikam nepůjdeme, alespoň bys mohl zhasnout svíčku.“ Žák ovšem nehodlal vystrčit z pelechu ani nos a pohotově odpověděl: „Už tady s vámi žiju docela dlouho a mnohému jste mne, Mistře, naučil, řeknu vám jen tolik, zavřete oči - a není žádná svíčka.“ Učitel tedy zavřel oči, ale v tom okamžiku ucítil průvan a poprosil: „Mohl bys přivřít dveře? Táhne tady.“ Teď už to vypadalo, že žádná výmluva nepomůže a žák bude muset vstát, ale on místo toho povídá: „Mistře, já jsem vám tak vděčný za všechno, co jste mne naučil, já myslím, že zvláště důležité je to, že člověk nemá být líný, svou lenost se musí naučit překonávat, měl by být ochotný kdykoliv něco udělat pro druhého. Nemyslíte, že já už jsem dnes vlastně vykonal dvě věci, nemohl byste teď něco udělat vy? Prosím, Mistře? Nebudte líný...“

Žil jednou jeden člověk, který jako mnoho jiných nevěřil v Boha. Zato však mnoho studoval a v srdci měl velikou touhu vykládat svět a poučovat ostatní. Jednoho dne takhle procházel lesem a na jeho kraji spatřil medituujícího muže, jak tiše sedí pod stromem. Rozzlobil se, takové tmářství! Co to je za nesmysl? Sedí, oči zavřené a nic nedělá. Marní čas. Musím ho poučit. Bez váhání k němu přistoupil a ptá se, co tam dělá. „No, já jsem rolník, obdělávám tady svoje pole, a když jsem unavený, tak si tady chvíli sednu a většinou medituju,“ povídá ten muž. „A copak to je ta meditace?“ „No, já se celou svou myslí i srdcem obracím k Bohu.“ „Kdo je Bůh?“ Rolník odpověděl prostě a moudře: „Bůh je ten, který stvořil tebe, mne, všechno, co vidíš kolem, i to, co dýcháš, je jeho dílo.“ To byla voda na vědcův mlýn. „Tak jestli si myslíš, že všechno stvořil Bůh, tak já musím podotknout, že nemá moc rozumu.“ Rolníka se to dotklo: „Jak to myslíš, že Bůh nemá rozum?“ „No o tom není pochyb,“ vědec na to, „naštěstí věda je už dneska tak daleko, že jsme schopni odhalit, kde Bůh udělal chyby.“ Na to byl rolník zvědavý a požádal vědce, aby mu nějakou tu chybičku ukázal. „No to je jednoduché, ty jsi rolník, tak ti dám příklad tady na místě. Podívej, sedíš pod velikým stromem, tak silný a velký strom to je a má docela malé plody, docela drobné třešničky. A tady vedle na tvém poli rostou melouny, rostlinky jsou slabé a křehké, ty svoje obrovské plody ani neunesou. Tak vidíš, máš důkaz rovnou před očima.“

„A to je všechno?“ zeptal se rolník. „To ti nestačí? Měl přece dát ty velké plody na silný strom, jestli je ti to málo, vezmu tě do své laboratoře a vysvětlím ti další.“ Bože, pomyslí si v tu chvíli rolník, dej mu nějakou lekci, ať pochopí, co jsi.“ Vtom spadla ze stromu jedna třešň a zavadila profesorovi o ucho, ten ji mávnutím ruky shodil a povídá: „To nic, jen na mne něco spadlo.“ „Aha, to byl ten malý plod, že? Nemyslíte, že kdyby na tom stromě rostly melouny, dopadlo by to s vaší hlavou jinak?“ „Ó ano,“ pochopil náhle vše vědec, „jistě takto Bůh uvažoval, jak je moudrý, jak je dokonalý...“

K NEBEZPEČNÝ KOŠÍK

Kobry jsou velice krásná, ale nebezpečná zvířata. Jednou jeden muž chytil kobru, uložil ji do košíku, dobře ho přikryl, převázal pevným provazem a nesl si ho domů. A jak se tak ubíral k vesnici, cestou narazil na veliký strom. Pod stromem seděla opice, a ty někdy přemýšlejí všelijak. Tahle, když viděla plný převázaný košík, si říkala: „Hele, jak to opatrně nese, tam bude jistě něco k jídlu a něco tůze vzácného a dobrého. Hmm, ale jak se k tomu dostat?!“ Opice se rozhodla získat obsah košíku stůj co stůj. Náhoda tomu chtěla, že ten člověk už byl velice unavený, přišel, sedl si, opřel se o kmen a zavřel oči. Opice na víc nečekala. Přikradla se zezadu, popadla košík za provaz, který měl místo ucha, pověsila si ho na krk a hop na strom. Velmi šťastná. Teď si ko-

nečně dám! Vyšplhala až na úplný vršek, kam už by za ní nikdo nemohl, a plná radostného očekávání nakoukla do košíku... kobra, kterou už to tam moc nebavilo, zvedla hlavu. Opice znervózněla nevědouc, jak se toho honem zbavit. Košík jí visí na krku, ona se musí přidr-
žovat tenké větve a rozzlobená kobra se souká ven...

VELBLOUD A OPICE

Každou noc chodili velbloud a opice na stejné pole za potravou. Ráno bylo pole zdupané a poválené, až se muž, kterému pole patřilo, rozhodl, že si na škůdce počká. Na druhou noc přišli zase. Opice má docela malý žaludek a byla s večerí hned hotová, ale velbloudovi to přece jen chvíli trvá. A tak opice zatím začala běhat dokola, křičet a skákat. Rolník přiběhl s bambusovou holí a našel tu jen nebohého velblouda, mrštná opice stačila zmizet. Velbloud dostal co proto. Oba se setkali až v lese. „Ty teda nejsi dobrý přítel, věděla jsi, že mi to déle trvá, a musela jsi tak vřesťet. Nakonec jsem dostal jen já.“ Opice se moc omlouvala a slíbila, že další noc potichu počká. Další noc se zase vydali za potravou spolu. Situace se opakovala. I když velbloud spěchal, má přece jenom velké břicho a opice byla opět rychlejší. Chvíli potichu seděla a potom přišla za velbloudem: „Víš, já nevím, co to se mnou je, já když se dobře najím, tak prostě musím běhat a křičet.“ „Počkej ještě pár minut,“ požádal ji velbloud, „pak utečeme spolu.“ Opice ale na

to: „Já to ale nevydržím, víš, mám takové divné pocity.“ Začala skákat, vřeštět a velbloud zase dostal za oba. Byl moc smutný. A další den se to znovu opakovalo. Opice říkala: „Ty vůbec nevíš, co já cítím, je to hrozné, nemohu to překonat ani vydržet, když to přijde, tak já musím.“ Velbloud ji prosil, ať se zkusí ovládnout, ale ona nic, začala dělat hrozný hluk a velblouda vypráskali znovu. Jednou se rozhodli jít jinam, na vzdálené pole až za řeku. Velký velbloud se snadno přebrodivil s hlavou nad vodou. Ale opice neuměla plavat. Co teď? Poprosila kamaráda, ať ji vezme na záda. Když byli asi uprostřed řeky, velbloud povídá: „Víš, milá opice, já ti mám takový divný pocit, já se musím ponořit.“ „Ale ne, vždyť já spadnu a utopím se,“ vyjekla opice strachy, „nedělej to, prosím.“ „No tak dobře, já se ovládnou,“ souhlasil velbloud a vyšel na břeh. Ale na poli se nic nezměnilo. Opice se najedla, začala vriskat, přišel majitel a ztloukl velblouda. Cestou zpět si opice zase klidně sedla velbloudovi za krk. Uprostřed řeky se velbloud otočí a povídá: „Už mám zase ty své pocity - musím se ponořit do vody.“ „Ne prosím, ovládni se, už budeme za chvíli venku.“ přemlouvala ho opice. Velbloud se na ni podíval a řekl: „Kolikrát já tě prosil a podívej se na moje záda. Jsem ztloučený do krve. Ty mi přece rozumíš, ty víš, co jsou pocity...“ a ponořil se do vody. Voda byla ledová a opice neuměla plavat, vypadalo to s ní zle. Velbloud ale v poslední chvíli natáhl nohu a zmrzlá opice mu znovu vylezla za krk. Toho dne se opice hodně naučila. Od té doby vždycky počkala, až se velbloud nají, aby mohli spolu svorně odejít.

Stalo se, že jeden člověk onemocněl leprou. Šel za jogínem a ptal se: „Mistře, myslíš si, že se jednoho dne této těžké karmy zbavím?“ Jogín mu poradil, aby šel do ášramu a donesl tam deset kilogramů přepuštěného másla, nazývaného ghí. Ghí je velmi drahé, úplně čisté máslo, které se ani v horku nekazí a nežlukne. Muž byl sice chudý, ale šel žebrot. Za peníze koupil požadované množství ghí a poslal ho do ášramu jako prašad. V tomto ášramu denně rozdávali prašad stovkám lidí. Ghí mělo posloužit k přípravě halvy, sladkého krupicového jídla, určeného k tomuto účelu. Představený ášramu přijal ghí a ihned zavolal kuchaře, kterému dal pokyn použít je na přípravu prašadu. Ale než se kuchař vrátil do kuchyně, napadlo ho: „Takové krásné čisté ghí rozdělit mezi tisíc lidí. To je jako ho vyhodit. Měl by ho sníst jeden člověk... dostal by z něho sílu... třeba já. Já tu tvrdě pracuji...“ Každý den vychutnával kuchař ghí se zeleninou, čapátami, halvou jako lahůdku. Vydrželo mu čtyři týdny. Ale když spotřeboval poslední kousek, kůže mu začala prskat a krvácet. Dostal lepru, a ten muž, který daroval ghí, byl vyléčen. Samozřejmě, všichni byli proti tomu, aby kuchař zůstal s nemocnou kůží v kuchyni. Nešťastník šel za Mistrem a ptal se, co se s ním děje: „Co mám dělat? Celé tělo mě pálí a bolí.“ Mistr mu poradil nějaké obklady a teplou vodu na uklidnění a v noci meditoval, aby zjistil, co se stalo. Tak zjistil, že příčina tkví v ghí muže, který obětoval svoji karmu skrze ghí, jež chtivý kuchař snědl všechnu sám. Vzal všechnu karmu, zlý osud obětovaný v másle, na

sebe a teď ji musel prožít. Kdyby se byla rozdělila mezi tisíc lidí, možná by každý měl nějaký drobný puchýřek, ale jeden člověk takto ukradl s ghí i strašnou nemoc.

ANALHAK

Byl jeden velký muž, svatá inkarnace, kterému říkali Analhak. Byl to muslim. V arabštině analhak znamená Já jsem to. Jsem Bůh. Jsem božský, nezničitelný, nesmrtelná duše. Mansúrdás, jak se původně jmenoval, získal nové jméno, protože stále opakoval: „Analhak - jsem božský,“ a šířil učení o Analhak. Mulové, islámští kněží, byli proti. Říkali, že je to proti učení Mohamedovu, a doporučili králi, aby ho vyhnal. A tak nesměl vstoupit ani do vesnice a žil jen v lese. Ale kdykoliv k němu někdo přišel, Analhak ho učil a lidé mu naslouchali. Pravda je pravda. Když slunce vyjde, nejde poručit, aby všichni zavřeli oči. Miliony lidí ho vidí. Muslimové dál žárlili a žádali krále, aby ho dal zabít. Zavolali Mansúrdáse a zakázali mu učit slova Analhak, jinak bude pověšen. Ale Mansúrdás odpověděl: „Analhak nelze zamlčet. Já nemůžete zabít. Můžete pověsit mé tělo, ale zabít Analhak nemůžete.“ A tak Mansúrdáse zabili. Ukřížovali ho na kříži, ale stále ještě byl slyšet jeho hlas: „Analhak... Analhak... Analhak...“ Když zemřel, krev, která kapala z jeho ran, dál šeptala: „Analhak... Analhak...“ Kněží prohlásili, že ten člověk zde určitě bude strašit, a i když je to proti mohamedánskému náboženství, žádali, aby jeho tělo

bylo spáleno na popel. Sundali ho z kříže a dali tělo spálit. A z ohně byl slyšet krásný hlas: „Analhak... Analhak...“ I když zbyl jen popel, hlas vycházel z popela: „Analhak... Analhak... Analhak...“ Teď se teprve muslimové i král podrobili a přiznali: „Už věříme, že velké Já existuje.“ V ten okamžik hlas ustal.

VOLÁNÍ O POMOC

Přišla záplava a dva muže strhla s sebou. Jeden z nich byl muslim a druhý hinduista. Oba prosili Boha o pomoc. Hinduista prosil: „Ó, Bože Krišno, pomoz!“ Krišna spěchal na pomoc, ale v té vteřině hinduista zvolal: „Ó, Bože Rámo¹, pomoz mi!“ Krišna ustoupil a dal přednost Rámovi. Ráma spěchá, ale hinduista pokračoval: „Ó, Matko Kálí², slituj se nade mnou!“ Tak tedy Ráma ustoupil Matce Kálí, ale hinduista už zase křičel: „Hanumane, Hanumane! Pomoz!“ a pak zase: „Ganéšo³, prosím!“ a v půl minutě si vzpomněl skorem na čtyřicet Bohů a oni se stačili jen přiblížit a dost, až se hinduista bez pomoci utopil. Muslim říkal jen: „Alláh, Alláh...“ a Alláh ho zachránil.

1) Ráma - inkarnace Boha Višnu, hlavní postava eposu Rámájána

2) Kálí - indická Bohyně

3) Ganéša - indické božstvo

Jeden rolník se setkal na satsangu s guruem. Guru mluvil o tom, že by člověk měl mít v životě svého gurma a mantru, a jak je to pro lidský život důležité. Rolník vycítil příležitost něco získat, a tak se stal žákem tohoto na pohled dobře živeného Mistra. Po obřadech a zasvěcení mantry se guru ptá svého nového žáka: „Řekni, co si o mně myslíš? Jak mě bereš?“ Rolník se ujistil, že má říci skutečně jen pravdu, a pak vyhrkl: „Ve stádě mám velkého buvola. Vypadáš jako ten buvol.“ „Děkuji za kompliment. Cvič mantru, přijdu za rok,“ rozloučil se guru. Další satsang se konal skutečně v tutéž dobu o rok později. „Co si o mně myslíš teď?“ opakuje se stejná otázka. Rolník moc nepřemýšlel a řekl: „My všichni musíme tvrdě dobývat chleba, ale ty jsi chytrý člověk, prostě jen tak mluvíš a stačí to.“ Mistr poděkoval: „Aspoň jsi mě z buvola povýšil na chytrého člověka. Cvič mantru.“ Po roce se Mistr opět ptal a rolník mu odpověděl: „My jsme normální lidé, ale ty jsi člověk duchovní. Činíš ve světě dobro.“ „Vyvíjíš se, dobře, pokračuj s mantrou,“ pokýval hlavou guru a objevil se znovu až příští rok. „Co si o mně myslíš?“ uvítal svého žáka. „My jsme smrtelníci a ty jsi Gurudéva. Ty jsi osvobozen,“ řekl žák a s úctou hleděl na Mistra. Mistr ho opět pochválil a připomněl, aby pilně pokračoval ve cvičení. Další rok se Mistr nestačil ani zeptat. Rolník se sepjatýma rukama zdravil svého gurma: „Ó Pane, Ty jsi stvořitel, Ty jsi ochránce, Ty jsi ten, kdo osvobozuje, jsi svrchovaný. Přijmi mou úctu, skláním se před Tebou.“

Jeden bohatý muž umíral a tak miloval svého marnotratného syna, že ještě na smrtelné posteli přemýšlel, jak by ho uchránil hazardních her, které syn tak miloval. Co dělat? Nechal postavit malý chrám a všechno zlato uložil v něm. Do své závěti napsal: Drahý synu, přeji si, abys žil život v pohodlí, proto poslechni mé rady: Jez vždy jen lahodné jídlo. Nechoď na slunci. Peníze pro Tebe jsem uložil v novém chrámu 15.8. dopoledne v 11 hodin a 30 minut. Tvůj milující otec. Otec brzy zemřel. Teď teprve syn pocítil zodpovědnost za svůj život a prostrádal otce. Plakal a viděl, jak byl otec dobrý. Když četl jeho poslední přání v závěti, rozhodl se otce poslechnout. Jez lahodná jídla - nechal si vozit pochoutky z celého světa... Nechoď na slunci - cesty, kterými procházel, nechal zakrýt... Rychle utratil všechny hotové peníze, začal si půjčovat, až se úplně zadlužil. Peníze jsem uložil v novém chrámu - šel a začal bořit chrám. Ale po zlatě ani památky. Lidé na něho křičeli a syn se zlobil na otce: „Jednou v životě jsem ho poslechl. Má štěstí, že je mrtvý. Zastřelil bych ho! Hrozný otec. Jestli jsi v nebi, spadni do pekla!“ Byl zklamaný a nešťastný, ale co mohl dělat. Vzpomněl si, že otec měl dobrého a moudrého přítele. Otec k němu často chodil na radu a snad by poradil i synovi. „Podívej se, jak mě můj otec přivedl na mizinu svými podařenými radami!“ stěžoval si moudrému muži. „Ne, ne, tvůj otec tě miloval, nemohl by ti ublížit, ale abys byl šťastný, chtěl tě naučit všemu, co jsi za celý život nechtěl slyšet. Nediv se, že jsi tomu nerozuměl. Poslouchej dobře: Jíst lahodná jídla

znamená jíst tehdy, když máš opravdu hlad. Hlad udělá jídlo lahodným. Abys nechodil na slunci, musíš vstát brzy ráno a jít do práce dřív, než slunce vyjde, celý den pracovat a vracet se až po západu. Peníze jsem uložil v novém chrámu 15.8. dopoledne v 11.30 a to je i ta správná doba pro jejich objevení. Proč jinak by se otec o čase zmiňoval? Vezmi si peníze, které ti dám, dej do pořádku chrám a sejdem se tam v dobu, jakou popsal otec. Uvidíš, že myslel na vše.“ Syn byl šťastný a vzpomínal na otce s nadějí: „I když ti nerozumím, tatínku, teď už tuším, jak cenné zkušenosti jsi mi připravil. Jako bych dřív žil ve snu, nemyslel jsem na budoucnost a nevěděl, co je dobré a co krátkozraké. Díky tobě jsem pocítil, jaké je to mít moudrého přítele.“ V určený den a udaný čas kráčel přítel se synem po schodech k chrámu. Slunce stálo naproti a stín věže padal k jejich nohám. Příklad se zastavil na stupni, kam špička stínu ukazovala jako prstem. Teď už i syn pochopil, kde zlato leží a jaký poklad mu otec odkázal.

SMRAVENEK ZE SLADKÉ HORY

Šešli se dva mravenci: „Jak se máš, bratře?“ „Dobře. A ty? Odkud přicházíš a kde žiješ?“ „Já žiji na solné hoře a ty?“ „Já na cukrové. Co to je sůl?“ „Sůl, to je něco báječného. Není nic většího a chutnějšího než sůl.“ „Mýlíš se, bratře. Cukr je to nejchutnější. A nic není chutnější než cukr. Je to tak příjemné a sladké. Jazyk,

čelisti, celá ústa jsou tak šťastná, i žaludek se úplně rozplývá.“ „Jak to tedy chutná?“ „Navštiv mne a já ti dám ochutnat.“ Tak se mravenec ze slané hory vypravil na sladkou horu, ale myslel si: Kdo ví, jak dlouho to bude trvat, než tam dojdeme, a jestli ten cukr je vůbec takový. Co když budu mít hlad. Raději si vezmu něco na cestu. Vzal dvě zrnka soli a držel je v čelistech. Po cestě si povídali, až došli na cukrovou horu. „To je mé království. Bratře, nezdráhej se a jez, co hrdlo ráčí.“ Mravenec ze slané hory si vzal cukr a začal se smát: „Myslel jsem si, že se mylíš, a je to pravda. Tohle není pro mne nic nového. Chutná to stejně jako moje slaná hora.“ Druhý mravenec se podivil. Ale byl chytrý a řekl: „Otevři ústa.“ Hloupý mravenec ze slané hory zapomněl, že má v ústech sůl, otevřel pusku a mravenec ze sladké hory zvolal: „Teď tomu rozumím, máš tam sůl! Vyplivni ji.“ Mravenec ze slané hory vyplivl sůl a znovu ochutnal. „Ach bratře, v životě jsem neochutnal takovou dobrotu... Mohu tu zůstat?“ „Ano. Je tu místo i pro tebe,“ smál se mravenec ze sladké hory.

MYŠKA LVEM

Mistr žil v chaloupce a pod jeho postelí žila myška. Jednou když se vrátil, myš stála u postele na zadních, horní pacičky prosily a celá se třásla: „Mistře, já mám takový strach.“ „Tady, v mé chýši? Ani smrt sem nejde a ty maličká se v mé chatě bojíš? Uklidni se, tro-

chu medituj, buď šťastná. Nemusíš se ničeho bát.“ „Já se ale bojím kočky. Když odejdeš, chodí kolem a moje srdce tluče třikrát rychleji.“ „Ty se bojíš kočky? Tak z tebe udělám psa,“ řekl Mistr a z myšky byl pes. Jednou zase Mistr přišel a pes se celý třásl: „Mistře, mám strach. Vždycky se tu objeví leopard, kilometr odtud ho už cítím a jde na mne hrůza.“ „Dobře. Udělám z tebe lva.“ A ze psa byl lev, král lesa, a ničeho se nebál. Jednou šel Mistr na procházku, trochu spěchal a poranil se na chodidle. Rána mu začala krváčet, byl už unavený, vrátil se a odpočíval na lůžku. Přišel k němu lev a jako vždy lízal prach z nohou Mistra. Ale dnes to chutnalo jinak. Lízal krev. Začal víc a víc, rána se zvětšovala a Mistra to bolelo. Mistr přitáhl nohu k sobě a lev zavřel: „Je to moje a sním to!“ „Myško! Jdi pod postel,“ přikázal Mistr, lev se proměnil v myšku a ta zmizela pod postelí.

KDE JE BŮH

Malý židovský chlapeček, asi pětiletý, šel s maminkou k rabínovi. Rabín řekl: „Synu, dám ti minci a pověz mi, kde je Bůh.“ Chlapeček se podíval na minci, na rabína, na matku a uvažoval, zda může říci, co chce. Pak řekl: „Rabi, dám Vám dvě mince, když mi řeknete, kde Bůh není.“

Jedna farmářská rodina žila v malém domku v horách. Vlastně to byla jenom malá chata s jedinou místností. Stála vysoko, docela na samotě. Jedné noci se strhla sněhová bouře. Byla zima, větrno, tma. V tom domě žil muž a žena, měli jenom jedinou postel. Co se nestalo, uprostřed noci někdo klepe na dveře. Manželka říká: „Nemůžeme otevřít, nevíme, kdo tam stojí, nemáme vůbec žádné místo, které bychom nabídli té osobě.“ Ale muž odpověděl: „Ne, takhle nepřemýšlej. Ten, kdo přišel k našim dveřím, určitě očekává pomoc, měli bychom otevřít. I když máme jenom jednu postel, nějak se o ni všichni tři podělíme, noc bude brzy pryč.“ Jak řekl, tak udělali. Otevřeli dveře, vešel muž celý zmrzlý a hladový. Dali mu najíst, když tu náhle zase někdo klepe na dveře, ten muž povídá: „Ó Bože, co budeme dělat, jestli tam zase někdo stojí.“ „Nedělej si starosti,“ řekl na to farmář, „nějak to uděláme.“ Otevřel a opět vešel nějaký muž. Po půl hodině další. A tak postupně přišlo asi patnáct lidí. Ta místnost už byla úplně přeplněná. Kolem třetí hodiny ráno zase někdo buší na dveře. Člověk, který vešel jako první, povídá: „To nejde! Teď už nemůžeme nikoho vpustit, tak už se tady mačkáme.“ Ale farmář na to: „Můj drahý příteli, vždyť ale takhle to vlastně bylo hned na začátku a vždycky se našlo místo.“ Otevřel a venku stál osel, promrzlý, a aniž by cokoli řekl, vešel dovnitř. Všichni křičeli, vždyť to nejde, sem už se nikdo nevejde, ale farmář rozhodl: „Běžně přece oslové nechodí do našich domů. Musí mít nějaký důvod, proč tady hledá ochranu. Když už nejde sedět, tak

se všichni postavíme a bude hned více místa. Brzy bude den a bude svítit slunce.“ Tak všichni stáli, osel uprostřed, ale za chvíli zase hluk a následuje druhý osel. Lidé říkali: „Dál už to nejde, vpustíš-li ho, my půjdeme ven.“ Ale farmář nechal osla vejít a ven šel on sám. Přitom si v duchu říkal: „Ó Bože, dal jsi mi veliké srdce, ale malý dům.“

OPUŠTĚNÝ

Žil jednou jeden jogín, meditoval hodiny a hodiny, cvičil ásany¹ a pránájámu², zpíval, něco četl a zase meditoval. Často trávil ráno nebo odpoledne pod stromem v lese. Kolem chodil jeden člověk a pozoroval ho, bylo mu ho moc líto: „Ten člověk musí být ale skutečně nešťastný a opuštěný, celé hodiny sedí sám a sám pod tím stromem. Měl bych tam jít a trochu s ním promluvit, dělat mu společnost.“ Přistoupil k němu a dal se s ním do řeči. Po chvíli se ho jogín zeptal, proč vlastně přišel. „Víte, vypadal jste tak osamělý, myslel jsem si, že vás trochu pobavím. Necítíte se sám?“ „Máte pravdu,“ odpovéděl jogín, „od té chvíle, co jste tady, se cítím sám, předtím jsem byl zcela sjednocen se svým Já, ale když si povídáme, ztratil jsem jednotu s Já a cítím se vlastně osamělý.“

1) Ásana - jogické cvičení; poloha, pozice

2) Pránájáma - dechové jogické cvičení

Jeden jogín se modlil k Šivovi, až se mu Šiva zjevil a pravil: „Žehnám ti, oddaný synu, přeješ si něco?“ „Prosím, pomoz mi, dej mi nějakou zkušenost, abych pochopil a přijal to, že tento život je opravdu pomíjivý.“ „Dobře,“ souhlasil Šiva. „Jak velká má být ta zkušenost a jak dlouho má trvat?“ Jogín řekl: „Tak, jak ty zvolíš.“ A Šiva povídá: „Tvoje zkušenost bude tak dlouhá, jak dlouho jsi schopen zadržet dech. Potop se do řeky.“ Jogín se ponořil a pod hladinou se mu náhle zdá, že umírá. Narodil se pak v rodině cikánů, kteří stále putovali z místa na místo. Byl šťastné dítě, měl sedm sourozenců, velmi dobrého otce i matku. Šťastně vyrostl, oženil se, měl hodně dětí, a když už byl docela starý dědeček, přišli jednou do jednoho království, kde se právě konala velká slavnost. Bývalý král zemřel a neměl syna. Z jeho vůle hledali nového krále. Podle závěti měli uplést květinový věnec a ten dát slonovi, na kterém král často jezdil. Ten, komu věnec slon pověsí na krk, se má stát králem. V tuto chvíli slon chodil s věncem mezi lidmi, všichni k němu natahovali krky, nabízeli cukr, ale slon šel dál, zanechav tam tisíce lidí v očekávání a namířil si to k lesu. Tam potkal starého cikána a pověsil mu věnec na krk. Udělali ho králem. Ó, jak byl šťastný. Žil v paláci, vládl, když tu náhle přišla válka a on šel bojovat za svoji zem. Byl v první řadě a první šíp mu zasáhl hrud'. Projela jím ostrá bolest a ta bolest ho vynesla nad vodu, celý sen trval asi padesát vteřin. Šiva se ptá: „Jak se cítíš, jak tě mám oslovit? Jako jogína? Jako cikánského dědečka? Nemám raději říci Vaše exelence?“

„Ó Pane,“ odpověděl jogín, „děkuji, už to vím, čas není nic a pomíjí vše.“

ZKOUŠKA OHNĚM

Když Sítu¹ unesl Rávana a Ráma nakonec zvítězil a Ravanův bratr, Rámovi oddaný, se stal králem, přivedl Sítu Rámovi s velkými poctami zpět. Nebylo to jednoduché. Ráma ji nemohl přijmout zpět jako svoji ženu. Říkal: „Já vím, že Síta je věrná žena, ale jak mám o tom přesvědčit svět, lidé mají vždycky svoje vlastní mínění. Začnou pomluvy, lidé budou říkat, co si myslí... Sító, co ty?“ A Síta odpověděla: „Pane, svým tělem, v myšlenkách i v srdci, ve všem jsem ti byla věrná. Moje city se nepohnuly. „Já to vím,“ řekl Ráma, „ale jak přesvědčíme ostatní? Je tu jenom jedna možnost - musíš projít ohněm. Čistá pravda zůstane nedotčena v každé zkoušce.“ Udělali obrovskou hranici, velikou jako stavení. Na jedné straně stál král Ráma a na druhé straně jeho žena Síta, která musela projít plameny. Prošla, a ani nejmenší kousíček šatů nebyl spálen. Prošla pohodlně, jako by procházela květinovou zahradou. Protože byla věrná a protože měla pravdu.

1) Síta - Rámova žena; Síta a Ráma jsou hlavní postavy eposu Rámájána

JNA KTEROU STRANU CHCE HLEMÝŽĎ
Jednou se Mistr vypravil se žáky na procházku. Vykládal jim o nesobecké službě, o pomoci každému, lidem, zvířatům, rostlinám. Najednou se učitel otočil a jeden ze žáků tam nebyl. Zastavil se, počkal a hned se ptal, kde se zdržel. Žák řekl: „Víš, na cestě lezl hlemýžď, právě uprostřed, a protože je to nebezpečné, přenesl jsem ho na okraj cesty.“ Mistr se rozzlobil: „To je ta nejpitomějši věc, jakou si mohl udělat!“ a už letěl pohlavek. Žák byl zděšen: „Můj Mistr, a tohle říká, na jedné straně mluví o pomoci, ale možná i on je trochu sobecký, prostě potřebuje, abych ho pořád poslouchal. Teď je jeho ego uraženo, že jsem mu nebyl v patách...“ Ale Mistr mírně povídá: „To nebyla dobrá pomoc, nevěděl jsi, kam chtěl ten hlemýžď jít, dal jsi ho nalevo, ale třeba chtěl doprava, takže teď musí jít celou cestu ještě jednou.“

ŽILY spolu věrně muž a žena v malém domku blízko poutního místa. Byli chudí, ale měli dobré srdce. Často k nim chodili unavení a hladoví poutníci a oni je vždy pohostili, zahřáli, nabídli jim nocleh. Jednou, bylo to v době velkého svátku, se u nich v chatrči sešlo mnoho ušlých zbožných pocestných. Bylo jich tolik, že pro ně v domě už nebylo žádné jídlo. Žena se vypravila, jako

NEVĚRNÁ ŽENA

už tolikrát, do vesnice ke kupci vyprosit na dluh nějakou zeleninu a mouku. Kupec se na ni rozkřikl: „Tentokrát už ti nedám nic, taky musíme z něčeho žít, když jste chudí, nedávejte ostatním. Podívej se, u nás padá střecha, nemůžu zboží rozdávat.“ Avšak jak tam žena stála a váhala s odchodem, kupec si povšiml, že je velice krásná. I rozleželo se mu to a povídá: „Možná by tu něco bylo, když přijdeš zítra večer po setmění ke mně, dám ti teď trochu cibule, fazolí a mouky.“ Žena sklopila hlavu a přemýšlela. Abych nakrmila ty ubohé lidi, musím něco obětovat, nedovedu si představit, že přijdu zpět s prázdnou. Můj muž by se mnou jistě souhlasil. Slíbila kupci, že přijde, vzala jídlo a spěchala domů vařit. Když se hosté najedli a odpočinuli si, odešli a žena celou příhodu vyprávěla svému muži. „Ó, jak jsi hodná,“ řekl on, „jsem šťasten, že jsme mohli pomoci těm lidem, přineseme oba tuto oběť, svůj slib musíš splnit.“ Mezitím se setmělo a strhla se prudká bouře, po zemi se valily proudy vody a bahna. Muž řekl své ženě: „Nenechám tě jít samotnou, celá promokneš,“ zabalil ženu do svého pláště, vzal ji na ramena a vydali se ke kupci. Kupec už byl velmi netrpělivý, to jsem ale naletěl, říkal si, vzala zboží a už ji nikdy nevidím. Když tu náhle do místnosti vchází žena, omlouvá se, že ji zdržela bouře a déšť. „Ale jak to, že jsi úplně suchá?“ překvapeně zvolal kupec. „Můj muž mne sem přinesl a ochránil před deštěm.“ „On o tom ví? A kde je teď? Za dveřmi?“ „Ó jistě, pane, že o tom ví. Můj muž je moudrý a spravedlivý, nemáme před sebou žádné tajnosti.“ Tu teprve kupec pochopil, co chtěl učinit, zavolal muže k sobě, poklekl

před oběma manželi a prosil je za odpuštění. Stal se po této příhodě jejich oddaným žákem.

NEVIDITELNÁ JESKYNĚ

Je na světě neviditelná jeskyně a velmi zřídka ji někdo objeví. Jednou se to přihodilo přátelům, kteří spolu vyšli na procházku a nádhernou jeskyni náhle spatřili. Vstoupili do ní a šli dál a dál, tma byla stále hustší, neproniknutelná, a proto se zatoužili vrátit. Jeden z nich navrhl: „Vezmeme něco odtud, z tohoto tajemného místa, vezmeme něco ze dna a venku se podíváme, co tam vlastně je.“ Sklonil se dolů a v tom se ozval hlas: „Opatrně, nedotýkej se, budeš toho litovat! Když ale nevezmeš, budeš také litovat!“ Ostatní varovali: „Neberte nic, i když budeme litovat, chceme se hlavně vrátit zpátky.“ Ale ten jeden se zamyslel: „Tak jako tak budeme litovat, tak já aspoň něco vezmu.“ A zdvihl ze dna jeskyně kámen a schoval ho do šátku. Pak společně vyšli z jeskyně. Sotva spatřili denní světlo, jeskyně zmizela. On vyndal kámen z kapsy, rozbalil a co neviděl - diamant. Ostatní křičeli: „To je škoda, to je nám líto, proč jsme nic nevezali? Mohli jsme mít také diamanty.“ Ale on byl také smutný a nešťastný. „Ó Bože, vždyť jsem mohl dostat mnohem víc, stačilo sebrat kameny ze dna jeskyně.“

Přišla jednou ke Gándímu matka s malým synem, povídá mu: „Už si s tím klukem nevím rady, pořád mu říkám - nejez tolik sladkostí, čokolády, cukru a tak, je to nezdravé a kazí se po tom zuby. Když ty mu Gándidží řekneš, aby nemlsal, jistě tě poslechne.“ Gándí odpověděl: „No dobrá, prosím, ale přijďte asi tak za týden, potom mu to řeknu.“ Paní byla smutná a trochu se zlobila. Myslela si, ten domýšlivý Gándí, místo aby řekl slovo, odpoví - přijď za týden. Ale umínila si, že za týden přeci jenom přijde. Za týden znovu prosila Gándího: „Prosím tě, řekni tomu chlapci, ať nejí tolik cukru.“ Gándí povídá jejímu synovi: „Cukr není zdravý ani dobrý na zuby. Poslechni matku a nejez ho tolik.“ Žena neodolala a zeptala se: „Proč jsi mu to nemohl říci už minulý týden? Proč jsme kvůli jediné větě museli přijít ještě jednou?“ „Protože minulý týden jsem také ještě jedl hodně sladkostí, když jsem si celý týden cukr odpíral, pocítil jsem, že asi opravdu není moc zdravý a nedělá mi dobře. Ale před tím jsem těžko mohl poučovat toho chlapce.“

BUĎ JAKO STROM (sen s Mahaprabudžím)

Jednou se mi začalo několik mých žáků vzdalovat, snažil jsem se pro ně udělat všechno možné, dal jsem jim cvičení, ale nepomohlo to, ti lidé odešli a mě se to

trošku dotklo. V noci při meditaci se objevil Mahaprabudží, byl jsem velmi šťastný. Nemluvil a já také ne. Ale po chvíli řekl: „Chci se tě na něco zeptat.“ V tu ránu jsem byl v koncích, někdy cítím nekonečnou sílu, ale vůči Mahaprabudžímu jsem docela maličký. Dostal jsem strach, byl jsem celý nespůj, bál jsem se, co přijde. „Jakou jsem udělal chybu?“ Místo odpovědi se Mahaprabudží zeptal: „Co vidíš na osamělém stromě uprostřed pouště?“ Věděl jsem, co odpovědět: „Přilétá mnoho ptáků a usadí se na stromě, aby si mohli odpočinout.“ „A co se děje za ranního rozbřesku?“ „Ptáci zase odlétají.“ „Tak, a když ti ptáci odletí, pláče ten strom? A když ptáci přiletí a usadí se na něm, raduje se strom?“ „Ne.“ „Buď jako strom, buď tady stále pro ostatní, když k tobě přijdou, mají u tebe místo, ale ne nech se pohnout tím, když tě někdo opouští a odchází.“

V ZLODĚJI HOŘÍ HLAVA

V jednom malém místě žil velice přísný král. Kolem města stála vysoká zeď, nikdo nemohl z města utéci a zmizet. Jednoho dne se začaly ve městě ztrácet věci, někdo kradl. A musel to být někdo z města. Král byl zoufalý, nepořádek neměl rád, ale zloděje stále nemohli dopadnout. Ve městě žil také jeden zvláštní muž, prý měl schopnosti vidět skryté věci. Přišel za králem a pravil: „Najdu ti zloděje, ale musíš shromáždit všechny lidi z města za jednu hodinu na náměstí. Jak si přál, tak se

stalo, a dokonce ještě jednou spočítali, jestli jsou tam opravdu všichni. Král a ten muž stáli na vyvýšeném místě a všechny pozorovali. Muž zavolal do davu: „Ten, kdo kradl, by se měl přihlásit raději teď, možná nebude tak přísně potrestán, ale kdo ví, co bude potom.“ Soušedé se dívali jeden na druhého, ale neozval se nikdo. Muž pokračoval: „Přivolávám tedy magické síly a člověku, který kradl, začne hořet hlava.“ Všelijak máchal a rozhazoval rukama a najednou vykřikl: „Králi, podívej, oheň!“ A viník si bezděky sáhl na hlavu. Chytli ho, šli do jeho domu a všechno, co se ztratilo, u něj našli. Jeho vina ho sama prozradila.

V BOHOVÉ NEMAJÍ STÍN

jednom místě řádili velice proslulí zloději. Loupili, vraždili a všechno nejhorší, co můžete o někom říci, platilo o nich. Vůdce této bandy měl tři syny, které sám učil řemeslu. Ale všechno má svůj konec. Starý otec už by rád zemřel, ale nějak ze světa nemohl odejít. Synové se ho ptali: „Co můžeme pro tebe udělat, abys mohl v klidu zemřít, co tě tu zdržuje?“ Otec odpověděl: „Velice se bojím, brzy našeho krále vystřídá jeho nástupce. Mladý princ je zlý, když zjistí, že my jsme ti obávaní lupiči, zaživa nás upálí. Jen tehdy budu moci v míru zemřít, když mi přinesete jeho hlavu.“ Všichni tři bratři souhlasili, bude to naše první zkouška, říkali si pyšně. „S tvým požehnáním, otče, jistě budeme mít ús-

pěch.“ „A ještě jedna věc,“ řekl otec, „nechodte nikam, kde se vedou nějaké ty duchovní řeči, nikam do chrámu, neposlouchejte, co říkají kněží nebo svámijové, když bude někde satsang, vyhněte se mu, běžte pryč, v nejhrošším případě, když se mu nebudete moci vyhnout, zacpěte si uši a utíkejte. Neposlouchejte ani slovo o Bohu, od nikoho.“ „Ó ano, otče,“ souhlasili synové, „vše jak si přeješ.“ „Nebojte se,“ pokračoval otec, „my jsme také poddaní jednoho boha - démonky, která se včas objeví, už mnoho let jsme pod její ochranou.“ Otec synům požehnal a ještě téže noci bratři zezadu pronikli do paláce, zabili prince a hlavu vzali s sebou domů. Cestou narazili na satsang. Uprostřed lidí seděl starý moudrý svámí a hovořil o Bohu. Hned jak si toho bratři všimli, zacpali si uši, ale potřebovali potichu, nepozorovaně projít, a tak sundali boty, dali si je do kapes a utíkali. Ten nejmladší z nich si však vrazil trn do paty, a aby si ho mohl vyndat, musel si přestat držet uši. Dělal, jak nejrychleji mohl, ale přesto zaslechl jednu větu: „Draží bratři a sestry, kdokoliv se tady objeví z astrálního světa, ať je to Bůh nebo démon, nemá stín.“ To jediné slyšel a běžel pryč. Ovšem věta začala působit. Otec říkal, neposlouchejte satsang, a já jsem slyšel větu: Astrální bytosti nemají stín, astrální bytosti nemají stín, astrální bytosti nemají stín... To se mu honilo hlavou a v podvědomí se to pořád opakovalo. Otec dostal hlavu, byl konečně spokojený, nechal ji zahrabat pod podlahu své místnosti. „Teď už mohu kdykoliv zemřít,“ řekl synům, „buďte opatrní, když přijde naše bohyně, pěkně ji přivítejte a věřte, že je to náš ochránce,

před touto bytostí nikdy nic netajte.“ Otec zavřel oči a skončil. Samozřejmě, mezi tím bylo v královském paláci pozdvižení, vrahy prince se rozhodli vypátrat stůj co stůj. Král vyslal tajné agenty, aby pátrali mezi lidmi v nejzapadlejších koutech země. Mezi nimi byla jedna žena, která se převlékla za démona, potřela si obličej barvou, do ruky si vzala pochodeň a chodila od domu k domu. Tak jednou zaklepala na dveře, kde zemřel starý zloděj a jeho synové čekali, co bude dál. Jeden z bratrů otevřel, ona vstoupila, a žehnajíc podivným démonským způsobem, povídá: „Žehnám Vám, vím, co se stalo a měli byste vědět, že se vám mohu zjevit jenom jednou. Byla jsem s vaším otcem, když zemřel váš děd, a teď jsem tady s vámi. Víím, jak se trápíte. Byl to velký člověk, ale každý jednou zemře a vy se nemusíte bát, já vás ochráním. Všechna vaše přání se splní, budete-li všechno konat v mém jménu.“ Bratři byli šťastni a zcela se jí odevzdali a ona pravila: „Mám-li vás ochraňovat, potřebuji oběť, lidskou oběť, jinak dojde k nějakému neštěstí. Přineste mi lidskou hlavu, víím co jste udělali a chci hlavu prince!“ Bratři se vyděsili, ona ví opravdu všechno, dívali se po sobě a nejstarší poslal nejmladšího pro hlavu. „Démonka“ jí vzala, zdvihla pochodeň a chystala se k odchodu, v záři ohně však bylo vidět její stín. Astrální bytosti nevrhají stín! Nejmladší si vzpomněl na větu ze satsangu. Ale ona má stín! Vzal meč a setnul jí hlavu. Jeho bratři se zděsili, ale nic se nestalo, zachránil jim život. Nejmladší jim vysvětlil, jak ke své moudrosti přišel, a nejstarší bratr řekl: „Jedna jediná věta ze satsangu nám zachránila život, kdybychom po-

slouchali celý život satsangy, byli bychom už jistě nesmrtelní.“

ZLATÉ VNOUČE

Jeden muž prosil Boha o zlato. Modlil se a modlil: „Ó Bože, dej mi takovou schopnost, abych měl spousty zlata.“ Bůh byl milosrdný a vyslyšel ho, řekl si, dobrá, dám mu siddhi, ale jenom jednu. Zeptal se toho muže, jakou zvláštní schopnost chce mít. Může si však přát jenom jednu. „To stačí, mám to promyšlené,“ odvětil muž. „Čehokoliv se dotknu, nechť se promění v čisté zlato.“ „No, to je docela chytré,“ odpověděl Pánbůh, „máš to mít.“ Muž šel domů, byl hladový a dostal od manželky večeři. Ale jakmile se jídla dotkl, v tom okamžiku bylo ze zlata, chtěl se napít, dotkl se vody, byla zlatá. Na cokoliv sáhl, změnilo se ve zlato. Ve zmatku utíkal ke své ženě, ale sotva se jí dotkl, stála tam zlatá socha. Příběhlo vnuče: „Dědečku, dědečku...“, vyděšený dědeček ho chtěl pohladit po vláskách a bylo z něho zlaté dítě. Přišlo druhé vnuče a dědeček prchal. Dítě volalo: „Počkej, počkej!“ Ale muž utíkal do lesa a volal k Bohu, a to mnohem vroucněji, než před tím. Bůh se objevil a povídá: „Už máš dost zlata? Chceš ještě? Nebo nějakou jinou schopnost?“ Muž padl na kolena a prosil: „Už nic, jen tě prosím, vezmi si tu siddhi pryč, dej mi více oddanosti, dej mi více lásky ke všem a oživ mou ženu a vnuče. Už nikdy nebudu tak nerozumný.“

Žil jednou jeden opravdu velký jogín, všichni ho považovali téměř za světce. Měl však velké trápení, už dvanáct let ho sužovala nepříjemná kožní choroba. Zkoušeli ho léčit bylinami, zaříkáním, magií, okultními procedurami, ale nic nepomáhalo. Jogín žil v malé jeskyni, kde měl ohniště a kolem byla překrásná příroda, hned blízko jeho sezení rostla tráva a kvetly květiny. Jednou při meditaci nahlédl svojí karmu a viděl, že má zlý osud, který je třeba odžít, ale také viděl, že trápení už končí a že ten den je poslední den těžké karmy. Otevřel oči a jedna rostlinka, které si nikdy předtím nevšiml, na něj promluvila: „Proč nepoužiješ jako lék mne? Udělej si ze mne čaj a tvoje nemoc bude vyléčena.“ Jogín se laskavě podíval na rostlinku a zeptal se: „Pročpak si těch dvanáct let držela maunu?“ „Všechno má svůj čas, dnes nastal den, kdy nemoc může odejít,“ odvětila květina, „tvoje soužení je u konce.“

NAKRMENÝ KRIŠNA

V jedné malé vesnici žili chudí, prostí rolníci. Ve vesnici stál malý chrám zasvěcený bohu Krišnovi. Kněz, který v chrámu sloužil a každý den vykonával obřady, musel jednou na celý den odjet. Dělal si velké starosti, kdo za něj všechno vykoná. Nakonec svěřil službu v chrámu mladičké dceři sedláka. Byla to velice zbožná

dívka. Ptala se: „Co mám dělat?“ „Ráno přijdeš, omyješ a oblečeš Krišnu, přineseš mu jídlo, počkáš, až se nají, a pak si můžeš vzít prašad, dáš mu vodu, prostě běžná služba.“ Druhý den brzy ráno dívka vstala, běžela do chrámu, Krišnovu sochu omyla a oblékla a šla domů vařit. Uvařila polévku a pohanku s chilli, vše krásně upravila, položila před sochu a povídá: „Krišno, jez.“ Ale socha nic, dívka byla zmatená, hned si myslela, že udělala něco špatně. „Proč nejíš, musím jít pracovat na pole, prosím tě, sněz to, kněz mě obviní, že jsem tě nechala o hladu.“ Dala se do pláče. Do chrámu mezitím přišel nějaký člověk a poradil jí, že když kněz dává jídlo Krišnovi, postaví před něj zástěnu, aby Bůh mohl za ní nerušeně jíst. Říká se, že meditace, poklad a jídlo mají být skrývány. Dívka ale neměla žádný paravan, vzala tedy svojí zástěru a podržela jí před sochou. Pošeptala: „Jez rychle.“ Krišna se náhle zjevil a všechno snědl. Ona se poklonila, poděkovala a spokojená utíkala umýt talíře.

POZNÁNÍ SLONA

Pět slepých lidí chtělo poznat, co je slon. I byli vysláni, aby ostatním slepcům mohli vyprávět, jaký slon je a jak vypadá. První se přiblížil ke slonovi zepředu, chytil se chobotu a povídá: „Slon je taková tlustá hadice na vodu.“ Druhý se držel ocasu: „Je to silný provaz se šťapcem.“ Třetí objímal nohu a zvolal: „Ne, ne, ve skutečnosti je slon veliký sloup.“ Čtvrtý bušil do břicha a

řikal: „Je to jako ohromná cisterna.“ Pátý se přiblížil k uchu a prohlásil: „Takové obrovské motýlí křídlo...“

N O PŘIVÁZANÉ KRÁVĚ

Na farmě u sedláka žije ve chlévě kráva. Dostává šťavnaté krmivo, v zimě je tam teplo, sucho. Kráva je docela spokojená, nic jí nechybí, a ani jí nevadí, že je silným řetězem připoutána ke žlabu. Jednoho dne se stane, že stáj začne hořet, kráva o všem ví, cítí kouř a žár, má strach, chtěla by utéci pryč, ale je připoutána a nemůže uniknout.

Z ANI O DEN MÉNĚ, ANI O DEN VÍCE

Z jedné vesnice chodily děti do blízkého městečka do školy. Každý den se asi deset žáků vypravilo společně na cestu. Báli se chodit sami, protože museli projít kolem veliké skály, kde žil v jeskyni zlý duch. Jedno ráno se nejmladší chlapec opozdil. Kolem jeskyně utíkal, jak nejrychleji mohl, ale duch, vida ho samotného, chytil ho a zavlkl do jeskyně. „Zde zůstaneš a budeš se o mne starat,“ poručil. Chlapec byl velmi nešťastný, ale nemohl nic dělat, zůstal u démona ve službě. Běžel den za dnem, chlapec pracoval do úmoru a zdálo se, že jeho

trápení nebude nikdy u konce. Časem si ale všiml, že démon často odchází na celý den pryč. Když se ho zeptal, kam jde, odpověděl, že navštěvuje shromáždění Bohů. „Ó, zeptej se tam prosím Boha, jak dlouhý mne čeká život,“ poprosil chlapec. Duch přislíbil a večer přinesl odpověď: „Máš před sebou ještě plných osmdesát tři let.“ „Ó, to ne, vyříd' Bohu, že nechci osmdesát tři let. Buď osmdesát tři a jeden den, nebo osmdesát dva a jeden měsíc.“ Duch se večer vrátil s novou odpovědí: „Bohužel. Bůh řekl, že to není možné. Nikdo nemůže tvůj život ani zkrátit, ani prodloužit.“ „Opravdu nemohu zemřít dříve?“ ujišťoval se chlapec nevěřičně. Pak vzal z ohniště hořící poleno a vykřikl: „Otevři mi dveře, jinak tě spálím. Nemůžeš mne zabít a zkrátit mi život. Ani Bůh nemůže.“

POMOC OBĚŠENCI

Žil jeden muž a toho odsoudili k smrti. Když byla poprava vykonána, přiběhl k šibenici malý chlapec. Muž mu naznačoval, ať vezme nůž a přeřízne provaz. Dítě mělo nůž, ale nevědělo, kde je třeba provaz přeříznout. Chlapec si myslel, že ho provaz nejvíce škrtí na krku. Vzal nůž, vrazil ho mezi provaz a krk oběšeného a prořízl mu hrdlo. Chlapec chtěl muži velice pomoci, ale nevěděl jak.

Vypráví se, že se někomu nelíbilo slunce. Nabral bláto do dlaní a vrhnul ho proti slunci. Zvedl hlavu, aby se podíval na své dílo, a bláto mu spadlo zpátky do tváře.

Žili spolu v malé chatrči Mistr a žák. Často putovali do dalekých míst a jednou na takové cestě ušli mnoho kilometrů. Když se vrátili, Mistr byl velice unaven. Nejvíce ho bolela záda. Poprosil svého žáka: „Prosím tě, projdi se mi po zádech, namasíruj mi svaly.“ „Ne, ač ne, to nemůžu,“ odporoval žák. „Ale já tě o to žádám,“ řekl Mistr, „udělej to, stoupni mi na hřbet a prošlapej mi ho trochu.“ „Ne, Mistře, vaše svaté tělo - a mé špinavé nohy, jak bych mohl na vás vstoupit...“ A Mistr povídá: „No když to musí být, dej si pod nohy tady tu deku, ale udělej to, prosím, máš mé svolení.“ „Ne, ne, nemohu.“ Mistr vstal a povídá: „Rozumím, ty považuješ toto tělo za svaté, ale nepovažuješ za svatá moje slova, toto tělo je smrtelné jako každé jiné. Ty ho uctíváš jako svatý obrázek na oltáři, ale neposloucháš, co ti říkám.“

Svámí Vivékánanda pozval svého krále na návštěvu. Měla se konat modlitba. Ve vyzdobené místnosti byl oltář, nad oltářem visel velký obraz učitele svámího Vivékánandy, paramhansy Rámakrišny. Král ale patřil k jistému hnutí, které neuznává uctívání Boha v jakékoliv formě, neuznává Krišnu, Rámu ani modlitbu. Uznává Vědy, mantry, ceremonii ohně a učí, že všude je jenom Íšvara¹, který je dokonalý. Když král spatřil ozdobený oltář, hned se ptal, co to znamená. Vivékánanda odpověděl: „To je můj gurudév, jeho svatost paramhans Rámakrišna.“ „Jaká nevědomost,“ zasmál se král, „vždyť je to kus papíru, můžeš ho spálit, nebo odhodit na smetiště a nebo dát na oltář, to přece není tvůj guru, tvůj guru je někde jinde a někdo jiný, tohle je jenom papír.“ Svámídzí odpověděl: „Teď o tom nemluvíme, chceš-li, zůstaň, nechceš-li, v míru odejdi, přijde čas, kdy se vše ukáže v jiném světle.“ Král rychle opustil ašram. Druhý den se konala velká audience v královském paláci, byli přítomni králové, urození a důležití lidé, pozván byl i svámí Vivékánanda. Ve slavnostně vyzdobeném sále svítil zlatý rám velikého obrazu. Vivékánanda se zeptal: „Kdo je ten muž na tak čestném místě?“ Král povstal, poklonil se obrazu a řekl: „To je jeho svatost, můj otec, král.“ „Poplivejte ten obraz!“ vyzval Vivékánanda své žáky. Král zrudl hněvem: „Co to říkáš?“ A Vivékánanda jenom zopakoval jeho vlastní slova. „Jaká nevědomost! Vždyť je to jenom kus papíru...“ Tu král pochopil svoji chybu, pokorně se omlouval. Svámí řekl: „Tak vidíš, jenom když dojde člověku

na jeho vlastní kůži, tak cítí, jak to pálí, když zraní druhé, necítí nic.“

1) Išvara - Bůh, Nejvyšší

NEVĚŘÍM

Jednou přišel k velkému Mistrovi člověk a povídá: „Víš, pane, ty jsi tak milý, pokorný a hodný člověk, lidé tě milují, přicházejí se k tobě učit, ale já ti musím něco říci. Víš, já nevěřím, já nevěřím v Boha, co si o tom myslíš? Já ho prostě nemám rád a nemohu přijmout to, že existuje.“ Mistr mu odpověděl: „Jestliže nemiluješ Boha a nectíš ho, Bůh tím nic neztrácí. Kráva také nevěří, kozy nevěří, ryby nevěří, ptáci nevěří, bůvol nevěří a vůbec, žádné zvíře nevěří, jenom lidé mohou uvěřit. Tak teď přemýšlej o tom, ke komu patříš.“

Drahocenný déšť	10
Ustaraný otec	12
Plný míru	15
O dvou bratrech	16
O guruovi ptáku	17
Vynikající léčení akupresurou	18
Sluha sluhy	19
Rýžové zrnko.....	20
Cena železa	21
Meditace o botách.....	23
Miska lidské mysli.....	24
Jak zaměstnat sluhu.....	25
Moudrý sochař	26
Procházka s Místrem ke Ganze	27
Mistr Rámakrišna	28
Velbloudova karma	29
Mahátmá a had	30
Zázračná sonamuki	32
Pejsek pod kočárem.....	35
Šiva a Rakšasa	36
Mistr s holí	38
Příběh královny Madalsy	39
Myš a kobra	41
Cesta na satsang	42
Cesta do nebe	43
Sen krále Džanaky.....	44
Královský slib	46
Cesta autobusem	48

Kozí lvíče	49
Dobře uvázaný velbloud	49
Silný kožich.....	51
O santalovém uhlí.....	52
Míra	52
Jak se přel Višnu s Lakšmí	54
Příběh krále Hariščandry.....	56
O lakomci	61
Jak se dostat přes vodu	61
Nejlepší střelec	62
Osvobozený hříšník.....	63
Mauna.....	64
Učení lukostřelbě	64

Božské zrcadlo

Božské zrcadlo	68
Ubohý bambus a paví pera	68
Vyprávění o Dévpuridžím a mocném pánu Thákurovi	70
Dar srdce.....	71
Věřící ateista.....	72
Syn - host	73
Jak přivázat Boha Krišnu	74
Hanuman a Bůh Ráma staví most přes oceán	75
Jak orel Garuda zapochyboval	75
Rada pro opici.....	77
Líný žák	78
Velké plody na velké stromy	80
Nebezpečný košík	81
Velbloud a opice	82

Obětovaná lepra	84
Analhak.....	85
Volání o pomoc.....	86
Rolník a guru	87
Závět.....	88
Mravenec ze sladké hory	89
Myška lvem.....	90
Kde je Bůh	91
Malý dům a velké srdce	92
Opuštěný	93
Jogín, cikán a král	94
Zkouška ohněm	95
Na kterou stranu chce hlemýžď	96
Nevěrná žena.....	96
Neviditelná jeskyně	98
Mahátma Gándí a cukr	99
Bud' jako strom (sen s Mahaprabudžím)	99
Zloději hoří hlava	100
Bohové nemají stín	101
Zlaté vnouče	104
Přišel čas	105
Nakrmený Krišna	105
Poznání slona	106
O přivázané krávkě	107
Ani o den méně, ani o den více	107
Pomoc oběšenci.....	108
Bláto na slunci.....	109
Uctivý žák	109
Vždyť je to jen obrázek	110
Nevěřím	111

paramhans svámí Mahéšvaránanda
BOŽSKÉ ZRCADLO
vyprávění Mistra jógy

I.část: *Drahocenný děšť*, 2. vydání

II.část: *Božské zrcadlo*, 1. vydání

Vybrala a upravila Petra Svobodová
Jazyková redakce Jakub Krč, Martin Valášek
Obálka, grafická úprava Petra Svobodová
Vydalo nakladatelství KRYSTAL
jako svou 7. publikaci
Praha 1996

KRYSTAL

